

vsak četnik in velja s
vredn. ali v Mariboru s
načinom na doma za celo leto
pol leta 20 K, za četiri leta
30 K, izven Jugoslavije 50 K.
Za vsakega se pošlje na uprav-
ništvo Slovenskega Gospodarja
v Mariboru, Koroška cesta št. 5.
Lahko se dopišuje do odpovedi.
Korošci se plačuje naprej.
— Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje „Katal. Hakovnega društva“
dobivajo list brez posebne na-
ročnine. — Uredništvo: Koroška
cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo.
Upravništvo sprejema naročila,
inzerate in reklamacije. Cena
inzeratov po dogovoru. Za več-
kratne oglase primeren popust.
Nezaprta reklamacija se posreduje
prosto.
— Telefon št. 220. —

27. številka.

Maribor, dne 7. julija 1921.

55. letnik.

Mi in ustava.

(Pre član vodstva Kmetijske zveze).

Znano je, da je ustava glavni, temeljni zakon, na katerega se gradijo vsi drugi. Vse politične pravice in dolžnosti, ves gospodarski razvoj in obstanek, vsa politična upravná razdelitev sloni na ustavi. Za vsakega pametnega človeka je jasno, da mora sloneti takšna ustava na poštenem dogovoru med zastopniki vseh stanov in vseh delov države in z načeli ustave mora soglašati vsaj dve tretini zastopnikov prebivalstva. Potem se namreč lahko mirno reče: z ustavo je zadovoljna pretežna večina državljanov. Tako se delajo ustave povsod po celim ljubim civiliziranim (izobraženim) svetom, le pri nas je drugače. Zakaj smo nezadovoljni.

Pašičeva vlada je sedaj vsilila našim državljanom ustavo in naša država ima torej od 28. junija naprej temeljni zakon, katerega je ravno ista vlada takoj kršila z obznanom. Pa pustimo za sedaj to in pogledimo ter ugotovimo, zakaj smo nezadovoljni in zakaj te ustave ne priznavamo in slovesno izjavljamo, da se bomo z vsemi dopustnimi pravnimi in političnimi sredstvi proti njej borili.

Pašičeva ustava predvsem ni izraz volje in strinjenja večine državljanov, katerim naj bi bila temeljni zakon. Od 419 poslancev v konstituenti je glasovalo za ustavo 222 in eden (Kirbiš) po krivici, ker med postenjakom on nima pravice do poslanškega mandata. Le balkanci in samostojneži zmorejto toliko politične nepoštenosti, da pustijo glasovati človeka, ki nima mandata. Proti Pašičevi ustavi je bilo od poslancev v konstituenti 196 glasov, in sicer navzočih 35, ostali pa so v znak najostrejšega ugovora šli iz konstituante, ker Pašičeva vlada ni hotela poštenega dogovora in sporazuma. Tako je gotovo značilno, da sta proti takšni ustavi, kakoršna je sedanja, morala nastopiti in glasovati oba najzaslužnejša in najpomembnejša politika Slovenov in Hrvatov: Korošec in Trumbić in z njima ogromna večina Hrvatov in Slovencev. Najznamenitejši srbski politik Stojan Protić, pa je tudi neudeležen.

2. Velik del državljanov sploh ni ob volitvah v konstituenti ni imel prilike, da bi izrazil svojo voljo. Tako je bila izključena kol polovica vseh prebivalcev s tem, da ženske niso imele volilne pravice. Ali tudi ogromno število moških jugoslovanskih državljanov ni imelo prilike in pravice, izraziti svojo voljo, kajti velik del hr-

vatskega Primorja in Dalmacije je bil ob volitvah v konstituenti se zaseden Madžarski in nemški naši državljani — teh je okroglo 1 milijon — pa tudi niso smeli voliti.

3. Proti volji volilcev in proti svojemu prepričanju so glasovali za Pašičevo ustavo mohamedanci — Turki in vsak turški glas stane okroglo 50 milijonov. Proti volji in proti interesu volilcev so glasovali tudi samostojneži, ki so ob volitvah posebej na Stajerskem šli v boj z geslom: „Proč od Srbom“, „Korošec nas hoče čisto prodati Srbom“. Povdarili smo že, da je med samostojneži glasoval v znak politične nepoštenosti za Pašičevo ustavo tudi mož (Kirbiš), ki niti poslanec ni.

3. Ta ustava je odločno proti krfskemu dogovoru in regentovemu odgovoru na adresu „Nar. sveta“, kjer smo prvič zgradili temeljni sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci.

4. Nova ustava nam prinaša s svojimi izjemnimi določbami proti katoliški Cerkvi kulturni boj, kajti kot verni katolici ne smemo dati rušiti svobodo Cerkve, da vrši svojo, od Boga ji naloženo nalogo.

Zakaj smo proti ustavi s kmetijskega in delavskega stališča?

5. Sedanja ustava prinaša kmet-skemu in delavskemu ljudstvu le takšno splošno besede in obljube, ki nas nejejo ravno toliko, kakor nič. Določbe ustave v tretjem, socialno-ekonomskem delu so takšne, da bodo kmetje in delavci podobni človeku, ki liže od zunaj zaprto steklenico, v kateri je med pa je odpreti ne sme. O tem bomo še v posebnih člankih govorili in jasno krivico dokazali. Mi smo predlagali glede direktnih in indirektnih davkov in pristojbin v ustavo takšne natančne določbe, da bi res kmet-skemu ljudstvu — kmetom in delavcem — temeljito dale človeka primerno življenje in enakopravnost z drugimi stanovi ali samostojni z demokrati in radikali so to odbili in postal izdajalec nad temeljnimi pravicami in zahtevami našega ljudstva.

6. Ljudstvo je poprej tlačil birokratizem — uradništvo. Ljudstvo ni imelo pri upravi okrajev in pokrajin nič odločevali. Pravice okrajnih zastopov in deželnih zborov so bile mangeljnostne poleg moči okrajnih glavarjev in namestnikov ter njim — ne ljudstvu in od ljudstva izvoljenim zastopnikom odgovornih uradnikov. In glavarje in namestnike je imenoval minister, odnosno vladar. Mi smo pa predlagali in hočemo, da ljudstvo izbere in voli za ta mesta može iz svoje sredine in da je tem od ljudstva

samega izbranim uradništvo podreje-no in odgovorno, bi torej moralo delati po navodilih mož iz ljudstva. Tega vsega bi Pašičevi ustavi ni. Drž. uradništvo bo le orožje v roki centralne vlade in državno uradništvo bo nekaj varuh ali jerob. Jerobi in varuhi so le za slaboumne ljudi in nedolotne otroke. Mi pa mislimo, da naše ljudstvo ni slaboumno in ni nedolotno, zato hočemo ustavo, kjer bo ljudstvo sebi gospodarilo. Ker nismo prodrli sedaj, se bomo borili na prej. Premagali in pretrpeli smo avstrijski birokratizem, premagali bomo tudi novega.

7. Dobro pomnimo vsi, da se je ljudstvo tiralo v bojne grozote, da je moralo žrtvovati imetje in življenje, a nihče ga ni vprašal, ali to hoče in kako hoče. Sedaj je ravno tako: Pašič sklepá zveze in pogodbe, ter dela zunanje politične usodepolne poteze tako, da niti ljudstvo, niti od ljudstva izvoljeni poslanci ne vedo, kaj, kako in s kakšnimi obveznostmi se skle-pajo. Trpljenje v pretekli svetovni vojski nas je izučilo, da to ne sme biti in našim mrtvim in pohabljenim in svoji bodočnosti smo dolžni, da se to ne sme brez soglasja ljudstva zgoditi. Ker nismo v tej ustavi dosegli tega, se bomo borili za to najvažnejšo državljansko pravico, kjer gre za življenje in smrt državljanov, se naprej, da priborimo ljudstvu pravico v novi ustavi.

Kaj sedaj?

Ustava je sprejeta; ona začasno velja, toda ob njenem rojstvu izjavljamo, da se moramo za izpremembo takoj boriti kot prava ljudska stranka. Mi se bomo posluževali v tem odločnem boju vseh najostrejših dovoljenih postavnih sredstev in zmagali bomo, ker mora zmagati pravica nad nasiljem in priti mora sporazum brez vodstva enega plemena. Le v sporazumu med Slovenci, Hrvati in Srbi je moč naše Jugoslavije. Kdor hoče nasilno varuštvo nad ljudstvom in ne poštene ljudske samouprave in avtonomije, kdor hoče gospodstvo in ne sloge in ne bratstva, ta je sovražnik ljudstva in grobokop države. — Mi pa hočemo državo in ljudsko pravo zato gremo v boj za novo ustavo.

Vlado Pušenjak:

Kaka je naša sedanja davčna politika?

Kaka je sedanja davčna politika? Na kak način se obdačuje kmetški stan?

1. Zemljiški davek.

Najstarejši davek je zemljiški davek. V Sloveniji se odmerja ta davek na podlagi zakonov z dne 24. majnika 1864 in 7. junija 1881 ter zakona o prvem pregledu zemljiškoknjižnega katastra z dne 12. julija 1896. Davku se podvržena zemljišča, katera služijo za poljedelstvo in gozdarstvo. Merilo za obdačenje je čisti donos, ki preostane po odbitku obdelovalnih stroškov. Čisti donos se računa po parcelah, odvisen je od vrste kulture in od dobrin zemljišča. Razločuje se osem dobrinskih razredov. Pregled katastra bi se moral izvršiti vsakih 15 let. L. 1896 izvršen pregled je uvaževal spremembe v vrstah kulture, pomote in težke napake pri posameznih dobrinskih razredih. Prvotno je znašal zemljiški davek 22,7% čistega donosa, se je leta 1898 znižal na 10%, a je znašal preč prevratom 15%. Elementarne neugode (toča, suša, povodenj, plazovi, mraz) katero popolnoma ali deloma uničijo ves dohodek, dajo pravico za popole ali delni odpis davka.

Zemljiški davek je nepravilno davek, ker se opira na čisti donos, ki ne obstoji ali vsaj ne v določeni višini. Ta krivica je še tembolj občutna, ako se pomisli, da se čisti donos kar za 15 let vnaprej določi. V tem času se izvrše na posestvih marsikateri sprememba, poleg tega se pa spremlujajo gene kmetijskih pridelkov. Kmet sam ne določa cene svojih pridelkov, to izvršujejo drugi, treba pa vedno imeti pred očmi, da znatno vpliva zvišanje stroškov produkcije na čisti donos. — Nepravilno je ta davek tudi radi tega, ker ne dela nobene razlike med posesti kom zemljišča, ki doseže že s tem, da vzdržuje na svojem posestvu žganjarije, pivarne, tovarne škroba i. t. d., boljše dohodke iz svojih pridelkov in med kmetom, ki se ne peča s kakim stranskim obratom. Nič manj krivično je, da se pri določitvi čistega donosa prav nič ne ozira na servitute, ki ostoje na zemljišču in mnogo-krat znatno omejijo dohodke zemljišča. Glede zemljiškega davka je nujno potrebna temeljita reforma, katera naj odstrani vse navedene nedostatke tega davka, uvede se naj progresiven zemljiški davek.

2. Desetek in davek na dedščine.

Najhujše breme za kmeta je desetek pri prevzetju posestva in pa davek na dedščine, kateri se je za prihodnje proračunsko leto celo znatno zvišal. Ta davek je skrajno krivičen in bo otežkočil prevzetje kmetških posestev ter povzročil, da bodo mnogi kmetški sinovi raje zapustili domačo

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevel Paulus.

(Dalje.)

Obstal sem pri odprtih vratih. Tobačni dim je polnil ves prostor, pivci so bili po večini sami mornarji in tako glasno so govorili in kričali, da me je bilo skoraj strah vstopiti.

Nekdo je prišel iz stranske sobe. Koj po prvem pogledu sem bil prepričan, da je ta človek Dolgi John in nič drugega.

Leva noga mu je bila odrezana tesno pri boku in pod levim ramenom je tiščal lerglo. Z neverjetno gibčnostjo in spretnostjo se je ta enonožni krčmar sukal in kretal po sobi in je skakal na svoji bergli med mizami in gostmi, da ga je bilo zanimivo gledati. Zelo dolge postave je bil — po pravici so mu rekali Dolgi John — pa mišičast in močen, polna, napihnjena lica je imel in njegov blede, sicer vsakdanji, pa brihtni in pretkani obraz se je neprenehoma smehljaj. Kakor vsak krčmar, ki ima polno sobo pivcev, tako je bil tudi Dolgi John očividno zelo dobre volje, nalahno si je žvižgal,

ko je smukal med mizami, tu je povedal prijazno besedo, tam se kaki šali nasmejal, tam zopet dobrega znanca udaril po plečih.

Ze ko sem bral njegovo ime tam v graščakovem pismu, me je, ne vem že zakaj, obšel sum, da bi Dolgi John Silver utegnil biti tisti enonožni mornar, ki sem nanj po naročilu kapitana moral paziti v „Admiralu“. Pa eden sam pogled na tegale krčmarja me je pomiril. Videl sem kapitana, videl „Črne psa“ in slepega berača Petra in domišljeval sem si, da dobrem, kakšni so morski roparji — pač čisto drugačne postave, sem si mislil, kot ta le snazni, dobrodušni, prijazni krčmar.

Zbral sem vso svojo srčnost, pogumno stopil čez prag in šel naravnost proti njemu. Naslanjal se je na berglo in govoril z nekim pivcem.

„Gospod Silver —?“ sem vprašal in mu pomolil pismo.

„Da, dragi moj, to je moje ime — kajpada? In kdo ste vi?“

Ko je pogledal v graščakovo pismo, so mi je zazdelo, kot da bi se bil preplašil.

„O —!“ se je naglo premagal ter mi ponudil roko, „prav dobro! Naš novi strážnik! Me zelo veseli —!“

Krepko mi je stisnil roko.

Tisti trenutek je na drugem koncu pivnice nekdo naglo vstal in stopil proti vratom. Bila so čisto blizu njega in v hipu se je izmuznil iz sobe in bil zunaj na ulici. Pa njegova naglica je vzbudila mojo pozornost, radovedno sem pogledal, komu bi se tako zelo mu dilo — in spoznal sem svojega znanca iz „Admirala“, tistega bledega, slokega človeka, ki mu je manjkalo dveh prstov na levi roki in ki je prav prišel obiskat našega kapitana.

„Hoj —!“ sem zaklical, „Držite tega! Črni pes“ je —!“

„Kaj briga mene, kdo da je“, je vpil Silver — „ampak plačal ni nič!“ — Harry, he, ks, skoči za njim! Pri-mi ga!“

Eden izmed pivcev je planil skozi vrata in stekel za ubežnikom.

„In če bi bil tudi admiral bogsiga-vedikdo, plačati mora, kar je izpil“, je kričal Silver. Nato je spustil svojo roko in me vprašal:

„Kdo ste rekli, da je bil? Črni — kak črni —?“

— pes“, sem dejal. „Ali vam graščak Treilawney nič ni pravil o morskem roparjih?“ „Črni pes“ je bil eden izmed njih.“

„Tako —!“ se je začudil. „In tu v moji hiši —! Ben, skoči se ti za njim in pomagaj Harryju!“ — Eden izmed tistih rokomavharjev da je bil, pravite? Ali nisi ti pil z njim, Morgan? — He, stopi sem, Morgan!“

Mož, ki ga je Silver klical za Morgana, je stopil bliže. Star, sivolas mornar je bil, temnozagorelega obraza — precej neumno je gledal v svet in ke-po tobaka je valjal po ustih.

„Povej mi, Morgan“, mu je rekel Dolgi John osorno, „ali si kje kdaj poprej videl tega „Črnega — črnega — psa“?“

„Jaz pač ne!“ je dejal Morgan in odkimal.

„Nisi vedel za njegovo ime?“

„Ne!“

„Pri moji bergli, to je tvoja sreča, Morgan!“ je vzkliknil krčmar resnobno. „Če bi se bratil s takimi ljudmi, nikoli več bi ne smel dejati noge čez prag moje hiše, kakor gotovo tu kaj stojim, da ne! — Kaj pa ti je oz pravil?“

grudo, kakor bi pod težkimi pogoji — prevzeli domače posestvo, bo imel za posledico beg najboljših moči iz dežele, bo popeševal izseljevanje. Ne otežkoči! temveč olajšati se mora preizkušnje kmetijskih posestev, vse se mora storiti, da mlade, po navadi najboljše moči obdržimo v deželi.

3. Osebnodohodnina.

Drugi davek, kateri daje že leta in leta povod za pritožbe, ker se gode pri predpisu največje krivice, je osebno-dohodninski davek. Ta davek se pobira v Sloveniji na podlagi zakona z dne 25. oktobra 1896. Davčni vir tvo-rijo pri tem davku dohodki državljanov. Ta davek je primeren za stanove, kateri imajo stalne, redne dohodke, oziroma je možno natančno dognati na podlagi knjig dohodke, neprimeren je pa za kmetijski stan, kojega dohodki so odvisni od letine, elementarnih neugod, stroškov produkcije, cene njegovih pridelkov, kojega dohodki se ne dajo nikdar natančno dognati, temveč le samo približno, kateri se pa vsako leto zelo spreminjajo. Popolnoma izključeno je, da bi sleherni kmetovalec natančno vo dil knjige, iz katerih bi bili razvidni vsi prijemki in izdatki in bi se dal natančno izračunati dohodek, kateri naj služi kot podlaga za odmero osebnodohodninskega davka, ko vemo, da še črni stanovi, ki imajo več časa ter večjo predizobrazbo, ne vodijo knjig. Dohodki, kateri so potrebni za življenje, naj bodo prosti davka (eksistenčni minimum). Ta eksistenčni minimum je znašal pred vojsko 1200 K, se je po tem zvišal na 1600 K in lansko leto po dolgoročni borbi v finančnem odboru na 4800 K. Znesek 4800 K ne zadostuje danes za življenje dostojnega človeka, ne odgovarja pa niti najmanj znesku 1200 K pred vojsko. Pravičnost na pram manj premožnim slojem zahteva, da se eksistenčni minimum zviša vsaj na 15.000 K. Nabroj je pritožb radi določevanja dohodkov kmetov. Davčne oblasti ugotavljajo na krivičen način dohodke kmetov; vsako ovađustvo, poročila političnih ali osebnih nasprotnikov ali konkurentov, poročila oseb, ki so na slabem glasu ali niso vero-dostojne, so dobrodošla in dajo davčni oblasti povod za nadaljnje navijanje davčnega vijaka. Izpovedi davčnega obvezanca in zanesljivih prič, da, obo- to uradnih oseb, se ne verjame. Davčne oblasti znajo najti dohodke, ali jih ima davkoplačevalec ali ne, nočejo pa priznati odbitkov, katere dovoljuje naveden zakon, nočejo vpoštevati izdatkov, ki izdatno omeje dohodke. Proti krivičnemu odmerjenemu davku ni mogel noben uspešen priziv, ker so se samovoljno tkinile okrajne in deželne prizivne komisije, katere so prej reševale vložene prizive. Osebno-dohodninski davek je z ozirom na gospodarske razmere kmetijskega stanu, kateri itak mora plačevati zemljiški davek, za istega neprimeren, zato se naj odpravi; dokler pa še isti obstoji, naj se zviša eksistenčni minimum sedanjim razme-ram primerno, naj se odpravi nepri-merno postopanje davčnih oblasti glede določevanja dohodkov in odbitka stroškov, naj rešujejo vse prizive o- krajne in deželne prizivne komisije.

4. Davek na rento, kapital in na luksus.

Moderna davčna reforma zahteva, da se uvede progresivni davek na rento od zemljišča in kapitala. Zemljiška renta se plačuje za dovoljenje uporabljati zemljo. Ako se je zemlja obdelala, ali so se postavila na njo poslopja, se je v isto naložilo delo in kapital. Običajna najemnina ali zakupnina je deloma protidajatev za izvršeno delo, in uporabljen kapital; po odbitku te protidajateve dobimo zemljiško rento. Zemljiška renta obsega tudi protidajatev za dovoljenje dvigniti zaklade v zemlji, kakor premog, rude itd., uporabljači vodne moči za električne naprave, zrak za proizvajanje apnenega dušika. Davek na zemljiško rento lahko pripomore državi do znatnih dohodkov, ta davek bodo plačali oni, katerim je zemlja brez vsakega truda vir velikega bogastva.

Mi živimo v času kapitalističnega gospodarstva; kapital hoče neomejeno zagospodovati v celi državi. Kapital predstavlja ogromno gospodarsko moč, katera ustvarja ogromne dobičke ter množi bogastvo kapitalističnih slojev. Popolnoma pravilno je, da se znatno zviša davek na kapital, ker zahteva socialna pravičnost, da skrbje v prvi vrsti premožni sloji za pokritje državnih izdatkov. Upelje se naj davek na špekulacije, trgovino na borzi itd.

Poleg velikega siromaštva se opa-ža pretiran luksus. Davek na luksus bi v dobi uživanja in neizmernega zapravljanja pripomogel državi do lepih dohodkov. Ta davek naj bi se naložil na avtomobile, kočije, luksuriозна ve- lika stanovanja, lišp, drage pijače itd.

Bremena, katera težijo našega kmeta, so pretirana, dolgo ne bo mogel istih več nositi. Mnogi merodajni krogi nočejo tega dejstva priznati, ga taje in povdarjajo, da drugi stanovi imajo še večja bremena, kar pa ne od- govarja resnici. Zadnji čas je, da se preneha z vedno višjim obdavčenjem kmetijskega stanu, zadnji čas je, sicer bo prepozno, da se začne zniževati — davčna bremena, pod katerimi ječi kmetijski stan.

Zoper davčni pritisk in za cenilne komisije.

Poslanec dr. Hohnjec je 1. julija poslal na g. finančnega delegata v Ljubljani to-le interpelacijo:

Plačilni nalogi za osebno dohodnino in z njo združenim vojnim davkom so za leto 1920 tako površno in pretirano sestavljeni, da bo ta način predpisovanja spravil revne in srednje sloje do gospodarskega poloma. Referenti pri davčnih oblastih Slov. Stajerske in Prekmurja ter Meziške doline predpisujejo, ne da bi si prej oskrbeli točne in zanesljive informacije, ogromne svote dohodninskega in vojnega davka za leto 1920 zlasti kmetom, delavcem in obrtnikom. Uradniki pri davčnih oblastih se ne ozirajo na vedno bolj se manjšujoče do- hodke, ne na točo in drugo neurje, ki je po nekaterih krajih ljudem uničilo celo najpotrebnejši živež, ne na iz- jemne slučaje, ko so poerkale svinje

in druge za gospodarstvo potrebne živali. Kar pavšalno, kakor se jim vzljubi predpisujejo te davke. Gospo- darski nasledki takega brezobzirnega izlirjevanja davkov se pogoršujejo od dne do dne. Delavni in srednji sloji našega ljudstva se tirajo v nove dol- ge, nezadovoljstvo se širi vedno bolj in bolj in ljubezen do države se s takim samovoljnim in nezakonitim po- stopanjem ruši in uničuje.

Da se to nepravilno in nezako- niti postopanje posameznih referen- tov prepreči in da se preprečijo vse neljube posledice, se obračam do Vas s prošnjo in zahtevo, da se čimprej se stavi ter začnejo poslovati davčne komisije, ki bodo imele nalogo, da ne- pristransko rešujejo vse pritožbe in rekurze ter da odstranijo in popravi jo sedanji nepravilni in državni ide- ji škodljivi način predpisovanja do- hodnine in vojnega davka.

Vprašam Vas g. delegat:

1. Kaj je s komisijami za dohodninski davek?
2. Kdaj se bodo razpisale volitve za te korporacije po okrajih in za glavno prizivno komisijo v Ljubljano?
3. Na kakšni podlagi se bodo vršile volitve v cenilne komisije in v prizivno komisijo?
4. Kako bodo te komisije sestavljene in kako bodo poslovale?

Ker je zadeva silno nujna, pro- sim, da mi blagovolite takoj odgo- voriti.

Poslanec dr. Hohnjec se je v isti zadevi obrnil tudi na finančnega mi- nistra v Beograd.

Krajevnim organizacijam in posameznim somišljenikom KZ ptujskega okraja!

Dne 31. julija 1921 se vrši v Ptu- ju I. Prileški orlovski tabor. Prosimo vse naše krajevne organizacije v so- danih okrajih Ptuj, Ormož, Ljutomer, Rogatec, Gornja Radgona, St. Lenart Maribor in Slov. Bistrica, da že zdaj pripravijo vse potrebno, da bo udelež- ba naših ljudi iz vseh župnij povolj- na. Skličite takoj sestanek in določite vozove, kdo bo vozil; napravite prav natančen načrt, naprosite dekleta, da bodo okinčale vozove. Preskrbite si zastave; če je godba v Vaši bližini, vzamite še godbo seboj. Pevski zbori pridite iz vseh župnij dne 31. julija v Ptuj. Pozivamo posamezna društva, da 31. julija pustijo v gorej imenovanih okrajih vsako prireditel. V Ptuj naj bo zbraz ta dan ovet naših organiza- cij. Zatorej na delo vsi vrli zaupniki prej imenovanih okrajev. Dravske po- ljance še posebej prosimo, da organi- zirajo jezdece. Požarne brambe in še tudi druga društva naj pridejo ta dan korporativno v Ptuj.

Dopolndan bo na slavnostnem pro- storu cerkvena slavnost pod milim ne- bom. Sodelovali bodo pevski zbori in godbe. Tekovadbe se udeležijo orlov- ka okrožja: mariborsko, pohorsko, St. lenartsko, ptujsko, ljutomersko, sredi-

sko, prekmursko, konjiško, celjsko, sa- vinjsko in gornjeradgonsko.

Na svidenje 31. julija v Ptuj!
Tajništvo SLS v Mari-
boru.

Dekliški tabor

za šmarsko dekanijo

v Završah pri Grobelnem

(župnija Sv. Vid pri Grobelnem) bo 17. julija 1921. — Spored: ob 10. uri sv. opravilo s pridigo za Marijine družbe, nato takoj zborovanje Dekliških zvez cele dekanije. Predsednice in zastopnice Dekliških zvez pa pridite že ob 9. uri na razgovor o podrobnih organizaciji Dekliških zvez v dekaniji! — Pridite pa tudi dekleta iz sosednjih dekanij. Imate zelo lepo železniško zvezo. Vlak iz Maribora pride na Grobelno ob 7. uri, vlak iz Celja pa po 8. uri!

Predlog občinskega od- bornika.

Občinski odbornik iz ptujskega o- kraja nam piše:

Občinske volitve so prinesle naši stranki popolno zmago. Številke so po- kazale, da je ogromna večina našega ljudstva v taboru Slovenske kmetijske zveze. Čeravno že imamo v vsaki žu- pniji krajevni odbor naše stranke, bi bilo morda vendar še dobro, če bi si za vsako župnijo ustanovili pod nje- nim okriljem še pododsek, v katerem bi bili samo občinski odborniki in na- ši župani cele fars. Jaz pač mislim, da to ne bi škodovalo naši stranki — ampak bi ji celo koristilo. Zdaj se n. pr. mnogokrat zgodi, da naš odbornik ne pozna odbornika iz sosednje občine. Celo župani med seboj se poznajo le za silo. Ena občina dela tako, druga tako. Če pa bi se po rani sv. maši le vsaj dvakrat na leto sešli vsi odbor- niki z župani vred na pogovor, bi se vsaj spoznali in pogovorili, kako in kaj bomo delali za blagor naših občin in občanov. Mislim, da bo tudi ljudstvo bolj zadovoljno, če si bomo vsi edini.

Prosim, gospod urednik, natisnite te vrstice v našem „Slov. Gospodar- ju“, morda se še oglasi kak drugi od- bornik ali župan. Samo to ne vem, ka- ko bi naredili, če je n. pr. del občine v eni fari, drugi del pa v drugi žu- pniji. To je pri nas in vem, da je še tudi v drugih farah tak!

Opomba uredništva: Prinesli smo Vaš predlog in prosimo vse naše čer- jene gg. župane in odbornike, da nam v tem oziru podajo svoje mnenje.

Zahteve naših somišljenikov

v Savinjski dolini. Resolucije Kmetijske zveze, skienjene na odborovi seji dne 26. junija 1921 v M. Nazaret: 1. Kmet- ska zveza Marija Nazaret odobrava v polnem obsegu delovanje in nastop Jugoslovanskega kluba; se mu najiskre- nejše zahvali za odkrit in odločen boj za avtonomijo Slovenije in ga roti, da niti en korak naj ne odjenja od sedan- je poti, na kateri mu sledi vsa poštena

„Res da ne vem več, kaj je govo- ril“, se je zviljal Morgan.

„Kaj govoriš tako neumno, kakor bi ne imel glave med rameni in dvoje ušes, velikih zadosti! Ne veš več, kaj je govoril! Morebiti tudi tega ne veš več, s kom si govoril? Beži! Le lepo povej, o čem je jezikal! O poto- vanju, o kapitanih, o barkah? Zini! Kaj je bilo?“

„I — no, pravil je, da bo treba na suho dhati in prevrniti —“

„Koga? Barko?“

„Hm —!“

„Zelo koristen posel, pri moji ber- gli, da je“, je hitel Dolgi John, da bi odvrnil mojo pozornost od dvoumnih Morgancvih besed. „Pojdi nazaj na svoj prostor, stari osel!“

Morgan se je odgugal spet k svoj mizi. „Silver pa mi je zaupno šepnil. — kako laskavo za mene, sem pomis- lil, da me ima za zaupnika —“

„Cisto pošten človek, tale Morgan, veste, ampak“ — pokazal je na čelo, — „nekoliko trapast! — Sedaj pa“, je nadaljeval, „Črni pes“ —? Kdo bi to bil —?“

Potipal si je s kazalcem po nosu.

„Ne, to ime mi ni znano, meni no. — Pač — če se dobro spominjam, da —! Videl sem ga, tega postopača —! Z nekim slepim beračem je pohajal k nam!“

„To bi utegnilo biti“, sem rekel. „Tudi jaz sem poznal tistega slepega berača! Peter mu je bilo ime!“

„On je!“ je kričal Silver ves raz- vnet. „Peter! To je njegovo ime, prav gotovo da! Ej, pravi rokomavhar je to bil! — Ce ujamemo tegale „Črna psa“, to bodo novice za kapitana Tre- lawneya! Ben ima hitre noge! Malo kateri mornar je zna tako naglo pobir- rati, kakor Ben! Dobil ga bo, svojo berglo tu-le stavim, da ga bo! — Da bo on koga na suho djal in prevrnil! — On! — Jaz ga bom djal na suho.“

Tako se je razvnel, ter je ska- kal in torkljal s svojo berglo po piv- nici, udarjal po mizah in kričal, in nazadnje bi mu bil tudi najprevidnejši sodnik verjel, da je v resnici — ne- dolžen.

Ko sem zagledal „Črna psa“ v gostilni, se mi je iznova zbudil sum,

da bi vendarle utegnil biti enonožni Silver v kaki zvezi z rokovnjaško dru- žbo, postal sem nezaupen in skrbn sem opazoval dolgega krčmarja in po- slušal ne njegove besede. Pa ta pre- kani goljuf se je znal potajiti, vse pre- več navihlan in prebrisan je bil za me ne neizkušnega fanta in ko sta se št tudi zasledovalca vsta upehana vrnila in pravila, da sta izgubila v gneči — sled za „Črnim psom“, in da so ju ho- teli prijeti ljudje, češ, da sta ubegla t- tova, so se — žalibog! — razpršili vs- moji dvemi in sumi in glavo bi bil da za Dolgega Johna in njegovo — po- štenost.

„Lepa reč to, dragi prijatelj!“ mi je pravil in zadrega mu je bila videti na licu. „Zelo neprijetna mi je vsa ta zadeva! Kaj si bo mislil o meni kapi- tan Trelawney? Ta-le nebodigatreba potepuh in rokovnjač, pa ti sedi tu v moji pošteni gostilni in pije moj rum! In vi pridite, pa mi poveste, kdo da je, jaz pa pustim, da se mi izmuzne in da mi uide pred mojimi lastnimi oč- mi! Kaj ne, prijatelj, opravičili me bodete in zagovarjali pred kapitanom? Mladi ste še, pa brihten fant ste, da mu ga ni para! Koj ko ste prestopili

moj prag, sem to spoznal. In vi razu- mete moj položaj! Kaj sem tudi mogel storiti — s tem brunom pod pazduho! Ko sem bil še mlad pomorščak, ej ja, tistikrat bi mu bil koj za petami in za- grabil bi ga bil s temile svojimi želez- nimi pestmi, pa sedaj —!“

Umolknil je in usta so mu ostala odprta, kakor da bi se bil nečesa spo- mnil.

„Račun —!“ je vzkliknil. „Tri me- rice ruma! Pri moji bergli, da sem pr- zabil na njegov račun —!“

Sesedel se je na klop in se sme- jal, da so mu solze pritekale po svojem licu.

Nisem se mogel vzdržati, smeh je posilil tudi mene in smejala sva se, da je odmevalo po pivnici.

„Ej, kako imenitno staro morskot- le je Dolgi John Silver!“ je dejal ter si brisal solze. „Kako pozabljiv sem in neumen! Kakor mlad ladijski strežnik v prvih 14 dneh svoje službe! — Jim, bodiva si prijatelja, ker tudi jaz še nisem slekel ladijskega strežnika. To- da k stvari“, se je zresnil, „tako ne bo- slo! Dolžnost je dolžnost!“

(Dolge prihod)

Slovenija in iskrena Jugoslavija. 2. Zahteva revizijo ustave, ki je vsiljena Slovence s pomočjo plačanih glasov muslimanov ter poslancev demokratičnih advokatov in samostojnih od liberalcev odvisnih gospodskih kmetov. 3. Jugoslovanski klub se naproša, da naj energično nastopi za izvoz živine in za prosto prodajo telet, ker je živine v Sloveniji še toliko, da kmet vsled vladnih izrednih odredb z ozirom na živino trpi še občutno škodo. 4. Jugoslovanski klub se naproša, da naj se zavzema za ureditev izvoza lesa iz Slovenije, sicer bo nastala za slovenskega kmeta v Savinjski dolini in na Pohorju neizogibna gospodarska nesreča. 5. Kmetiška zveza naj odločnejše protestira proti nameravanemu šolskemu načrtu, ki v njem zre edini cilj odtegniti staršem pravico v prvi vrsti določiti svojim otrokom verskonravno vzgojo. Te pravice si starši Slovinci ne bodo nikdar dali vzeti! 6. Jugoslovanski klub naj se v polni meri zavzame za uradništvo.

Županom in občinskimi odbor- nikom Slov. ljudske stranke!

Dr. Korošec je v imenu načelstva SHS naslovil na vse župane in občinske odbornike Slov. ljudske stranke sledečo izjavo:

**Županom in občinskimi odbor-
nikom SLS!**

Deželna vlada za Slovenijo poziva župane slovenskih občin, naj skličejo ob priliki sprejetja ustave slovenske seje, prirede slavnosti in zahvale in zahteva v osmih dneh poročila o tem. Z ozirom na to sporočamo, županom ter občinskim odbornikom Slovenske ljudske stranke:

Ustavi priznamo zakonitost. Vendar pa je ta ustava sprejeta z glasovi številnih neznanstvenih slovenskih strank — proti volji velike večine slovenskega ljudstva in ima v sebi člene, ki so naperjeni proti našim demokratičnim, gospodarskim, narodnim in verskonravnim načelom. Zoper te člene se bomo toliko časa borili, dokler jih ne spremanimo.

Izjave in slovesnosti, ki jih zahteva deželni predsednik, ne odgovarjajo torej čustvom našega ljudstva in ne služijo ljudskim koristim. Zato na predsednikov poziv odgovorite, da priznavate zakonitost ustave, da pa se ostanite njegovim vabilom ne morete odzvati.

V Ljubljani, dne 4. julija 1921.
Za načelstvo Slov. ljudske stranke:

Dr. A. Korošec l. r.

Ne podpisujte „samostojne“ resolucije!

Slovensko ljudstvo je dobro poučeno o tem, kako so ravno poslanci Samostojne kmetijske stranke v Beogradu v ustavotvorni skupščini prodali našo slovensko samoupravo za srbski centralizem. Ko so svoje izdajstvo izvršili, so si izmislili še drugo kumparijo. Nas Slovence, ki so nas že itak Lahi in Nemoi raztrgali na več kosov, hočejo razcepiti, našo Slovenijo raztrgati na dva dela. V roke smo dobili pismo, ki ga pošiljajo štajerskim in prekmurjskim občinam in v katerem imajo prilagojeno neko resolucijo za deželno Slovenijo. V pismu so podpisani: dr. Bogumil Vošnjak, Josip Drolenik, in Ivan Kirbiš. Ti ljudje, ki so nas predali srbski nadvladi, ki so s tem, da podpirajo vladno, skrivno neznosno visokih davkov in drugih bremen, ti ljudje bi se radi naprej vodili naše ljudstvo za nos. Samostojna ne mara celokupne močne Slovenije, ne mara skupne deželne vlade, ne mara deželnega zbora za Slovenijo, ampak hoče imeti kraljeve oblasti v Ljubljani in v Mariboru, hoče imeti še več uradništva, samo da zadosti svojemu izdajalskemu programu. Prihodnje nedeljo hočejo pri cerkvah prečitati pismo samostojnih poslancev in njih resolucijo, hočejo prirediti shode, da bi ljudstvo glasovalo za njih izdajalske predloge ter hočejo, da bi naši občinski odbori podpisali njih resolucijo.

Kot iskreni prijatelji slovenskega ljudstva pozivamo in prosimo vse nasince, da preprečijo zlobni in izdajalski načrti samostojnih vladnih hlapcev.

Nikjer ne pripustite, da bi se na javnih prostorih čitalo pismo samostojnih izdajalcev.

Nihče naših naj ne gre na shode, ki jih prirejajo Samostojneži. Odvrnite s primernim pojasnilom tudi druge treznomisleče ljudi od zborovanj slovenskih izdajalcev.

Noben občinski odbor, noben župan, noben občinski svetovalec ali odbornik naj ne podpiše samostojne resolucije. Kdor bo to storil, preda s svojim podpisom našo slovensko samoupravo, in

se proda za pogubonosni srbski centralizem.

Kmetijski tabor

za cel ormoški okraj se vrši v nedeljo, 17. julija popoldne

na Hardeku pri g. Kanželiču

Sodelujejo naša društva, Orli, godbe in pevski zbori. Govorijo poslanci Jugoslovanskega kluba in drugi govorniki iz Maribora. S taborom je združena tudi narodna slavnost z raznimi zabavami.

Dne 17. julija vsi v Ormož!

Za romarje k Mariji Pomagaj.

Romarski vlak vozi v ponedeljek, dne 11. julija. En vlak vozi iz Maribora, drugi iz Celja. Iz Maribora odhaja vlak ob 6. uri 30 minut zjutraj in pobira romarje do postaje Storje ter pride v Ljubljano ob 11. uri. Iz Ljubljane vozi ta vlak naprej ob 12. uri 30 minut in pride v Otočje ob 14. uri 10 minut. Celjski vlak odhaja iz Celja ob 8. uri 50 minut, pride v Ljubljano ob 11. uri 30 minut ter odpelje iz Ljubljane ob 1. uri 40 minut in pride v Otočje ob 3. uri popoldne.

Nazaj vozita vlaka 12. julija. Mariborski vlak odide iz Otočja ob 12. uri, pride v Ljubljano ob 1. uri 43 minut ter se odpelje iz Ljubljane ob 4. uri 10 minut. Drugi vlak odhaja iz Otočja ob 1. uri 50 minut, pride v Ljubljano ob 3. uri 9 minut ter odpelje iz Ljubljane ob 4. uri 30 minut.

Posebno si romarji naj zapomnijo, da prvi vlak, t. j. mariborski, sprejema samo romarje, ki vstopijo oziroma izstopijo na postajah od Maribora do Stor; drugi vlak, t. j. celjski, pa samo tiste romarje, ki vstopijo oziroma izstopijo na postajah od Celja do Trbovelj.

Romarji morajo biti pol ure pred odhodom vlaka na postaji. Romarji si kupijo na postaji, kjer vstopijo, karto za vožnjo do Ljubljane in nazaj, za katero plačajo polovico. Imeti morajo seboj romarsko legitimacijo. Karto do Ljubljane dobijo na postajah v predprodaji že v soboto in nedeljo in jim priporočamo, da si jo posebno v Mariboru in Celju oskrbijo že poprej!

Državna železnica, oziroma ministarstvo v Beogradu dozdaj žal še ni odgovorilo na prošnjo za polovično vožnjo na progi od Ljubljane do Otočja. Zato moramo biti pripravljeni, da plačamo celo vožnjo, ki stane tje in nazaj 48 K. Karte za vožnjo od Ljubljane naprej bodo romarji dobili na vlaku proti plačilu 48 K za vsako karto. Zato prosimo romarje, ki spadajo skupaj, da eden pobere od vseh denar in sicer od vsacega 48 K, ter potem dobi za dotični znesek potrebno število kart, ki jih razdeli naprej. Na ta način bo delo skrajšano in bodo romarji lažje dobili karte. Ako pa bi vendar dobili tudi na državni progi polovično vožnjo, potem se bo plačalo za karto od Ljubljane do Otočja samo 24 K.

Karte za vožnjo od Ljubljane do Otočja in nazaj se bodo dobile tudi že v nedeljo in sicer v Mariboru v tiskarni sv. Cirila in v Celju v tajništvu Kmetijske Zveze v Hotelu Beli vol pri preč. g. Marko Krajnc. Prosimo, da si jih romarji kolikor mogoče že oskrbijo tam.

Izlet na Bled.

Romarji, ki to želijo, lahko gredo v torek zjutraj tudi na Bled. Tam bo na otoku tiha sv. maša. Po tiste romarje, ki gredo na Bled, pride en vlak v postajo Lesc. Da jih popelje do Otočja. Za to vožnjo od Lesc do Otočja plačajo 6 K. Vlak odhaja iz Lesc ob 12. uri. Na postaji Otočje morajo iz tega vlaka tisti romarji, ki se vozijo s celjskim vlakom, izstopiti in prestopiti na celjski vlak.

Romarje še prav posebno opozarjamo tudi na to, da dobro pazijo na vozne karte, legitimacije in denar!

Priporočamo se vzeti seboj dežnik in tudi kaj za ogniti, ker je na Brezjah v slučaju slabega vremena precej hladno, posebno ponoči.

Romarje nujno prosimo, da se strogo držijo navodil vodnikov, da bo mogoče vzdrževati red. Prepričani naj bodo, da bo vodstvo storilo vse, kar je v njegovi moči, da se romarjem postreže. Na veselo svidenje!

Odbor.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Kako je bila za SHS narode škodljiva centralistična ustava sprejeta in kdo je glasoval za njo, ne bomo popisovali na tem mestu, ker je že priobčeno v današnjem uvodniku. Po sprejetju ustave ste bili še dve seji. Na teli dveli se jah so poslanci prisegli na ustavo in zbornica je tudi izročila sodišču 3 komunistične poslance, ki so osumljeni, da so skrivno bombnega napada na regenta. Parlament je še sprejel ukaz, da se pretvori konstituenta v zakonodajno skupščino. Po teh parlamentarnih sklepih se je razšla zbornica na počitnice, ki bodo baje trajale do začelka oktobra. V avgustu bode začel delovati finančni odbor, v katerega sta izvoljena tudi dva člana Jugoslovanskega kluba: Pušenjak in Dulibič. Iz Beograda so odpotovali do mala vsi poslanci, regent in tudi Pašić poroma nekam v inozemstvo na dopust. Demokrati in radikali se bodo sedaj med seboj prerekali: Kdo bo po novi upravni razdelitvi naše države prevzel to in ono mesto kraljevega namestnika v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu itd. itd. Kraljevo oblast bo za dobo regentovega bivanja v inozemstvu vršil ministrski svet, kateremu je regent tudi izročil svoje posle.

V Italiji imajo pod predsedstvom Bonemija novo vladno, v kateri so vse trezno delujoče stranke — seveda brez fašistov.

Gornja Šlezija, ki je bila v zadnjem času torišče bojev, je prešla v upravne roke medzavezniške komisije. Vsi poljski in nemški prostovoljci so razoroženi.

Poljaki in Rumuni so sklenili med seboj pogodbo za pet let, po kateri bo ena država branila in pomagala drugi v slučaju sovražnega napada.

Grške so Turki v Mali Aziji čisto vgnali v kozji rog. Grčija prosi sedaj entento, naj posreduje, da se poravnava spor med njimi in Turki.

Na Angleškem je vendar le končala tako dolgotrajna rudarska stavka. Rudarji so zmagali v tej stavki in pričeli z rednim delom.

Tedenske novice.

t Rojstni dan kralja Petra I. se slavi 12. julija. V Mariboru bo ta dan ob 9. uri slovesna pontifikalna maša z zahvalno pesmijo. Sprejem udanostnih izjav se izvrši med 11. in 12. uro na okrajnem glavarstvu.

t Napad na regenta in komunisti. Že v zadnjem »Gospodarju« smo poročali, da je na dan, ko je naš regent prisegel na novo ustavo, vrzel proti njemu skozi okno komunist Stejič bomba, ki pa ni regentu in Pašiću, katerima je bila namenjena storila nič, pač pa ranila ter poškodovala 10 vojakov. Napadalec Stejič so seve zaprli in je izpovedal, da je izvršil napad na povelje komunističnih poslancev. Narodna skupščina je nato izročila komunistične poslance: Filipoviča, Čopiča in Kova-

čeviča, ki so bili nato od policije odvedeni v zapore, da se dožene njih krivda in udeležba pri napadu na regenta.

t Lov na napadalce regenta Aleksander. Vlada je razpisala nagrade 10.000 dinarjev za tistega, ki bi pripomogel, da se izroči sodišču pobegli kmet Josu Jufta iz Novega Sada in mehanik Marinković iz Beograda.

t Naš regent Aleksander je sprejel od vseh strani bogzna koliko častitk, da ni postal žrtev zavratnega napada. Med drugimi dostojanstveniki je izrazil svoje častitke brzojavnim potom regentu tudi naš lavantinski knezoškof. Regent je predal sedaj za nekaj časa vladarske posle Pašiću in ministristvom ter se odpeljal v inozemstvo.

t Nesrečna številka. Kakor znano, pripisujejo lahkoverni ljudje številki 13 neko krivdo nesreče. Kraljevina Srbija je doslej imela že 12 ustav. Vidovdanska ustava, katero so pomagali izglasovati tudi samostojneži, je — 13 ta, za njo je glasovalo 223 poslancev, torej 13 glasov nad navadno, polovično večino. Za to ustavo je glasovalo 13 slovenskih poslancev in sicer 3 demokrati in 10 slabostojnežev. Ne spadamo med lahkoverneže, pač pa zatrujemo, da nova ustava ne bo trajna, ker bo kmalu pričel boj za revizijo. Takrat se morda spomnijo izdajice na nesrečno številko 13.

t Naša društva v lastni svobodni državi. Ob prevratu smo se med drugim udajali tudi veseli nadi, češ, za naša narodna društva napoči zdaj doba, ko preneha ves uradniški šimel, ki nas je prej povsod oviral. Naša prva narodna vlada v Ljubljani je res izdala jako svobodoumno in primerno naredbo; a že 1. 1920 je bila odpravljena in nadomeščena s srbsko postavlo, ki n. pr. pri sami ustanovitvi izobraževalnega društva zahteva veliko več nego prej avstrijsko, m. dr. se morajo pravila predložiti kar v 5 izvodih. Zdaj pa pride letos še okr. glavarstvo, ki v nekeke statistične svrhe zahteva zopet 2 izvoda. Naša mala izobraževalna društva kajpada pravil ne morejo dati tiskati; ona vzorna pravila SKSZ pa so pošla in tako bi si moralo društvo, ki se v svojem kulturnem delu itak mora vedno boriti z gmotnimi težavami, najeti zdaj še plačanega pisarja, da napravi te prepiše. Kam so le izginili oni 4 izvodi, ki so bili pridržani ob potrjenju pravil? — Tako se v SHS pospešujejo kulturna društva!

t Za avtonomijo Slovenije so se izrekle sledeče občine celjskega okrožja: 1. Sv. Lovrenc pod Prožinom, 2. Sv. Juri ob juž. železnici (okolica), 3. Sv. Juri ob juž. žel. (trg), 4. Skale, 5. Dobrna, 6. Golobinjak, 7. Sv. Janž pri Sp. Dravogradu, 8. Smiklavž, 9. Imeno, 10. Teharje, 11. Sv. Andraž pri Velenju, 12. Zibika, 13. Tinsko, 14. Pameče pri Slovenjgradcu, 15. Zdole, 16. Pilštanj, 17. Drensko rebro, 18. Sv. Ilj pod Turjakom, 19. Sv. Vid nad Valdekom, 20. Višnjava, 21. Dobje, 22. Šostanj (okolica), 23. Sv. Vid na Planini, 24. Brezovica, 25. Razbor pri Slovenjgradcu, 26. Sromlje, 27. Polzeja, 28. Sv. Ema, 29. Nezbiše, 30. Žiče, 31. Podgorje, 32. Zakot, 33. Smarje pri Jelšah, 34. Šmartno ob Paki, 35. Paka, 36. Spod. Dolič, 37. Mar. Gradec, 38. Stari trg, 39. Frankolovo, 40. Sv. Krištof pri Laškem, 41. Mislinja, 42. Gotovlje, 43. Konjice (okolica), 44. Bezina, 45. Mrčna sela, 46. Koprivnica, 47. Veliki kamen, 48. Verhole, 49. Globoko, 50. Tepanje, 51. Sv. Lenart nad Laškim, 52. Grajska vas, 53. Planinska vas, 54. Loke pri Planini, 55. Ponikva ob juž. železnici, 56. Brestovec, 57. Rajnkovec, 58. Slatina okolica, 59. Nimno, 60. Sp. Sečvo, 61. Plat, 62. Sv. Katarina, 63. Rečica ob Savinji, 64. Sv. Vid pri Grobelnem, 65. Novaštica, 66. Šmartno v Rožni dolini, 67. Topolščka.

Za avtonomijo Slovenije so se izrekle nadalje še slede občine iz delokroga mariborskega tajništva SKS: 199. Verjane, 200. Ogljensak, 201. Kaniza, 202. Lahonci, 203. Sv. Ilj v Slov. gorah, 204. Kicar, 205. Dolič, 206. Drstelja, 207. Vinterovci, 208. Janežovci, 209. Trnovski vrh, 210. Destinci, 211. Sivanji, 212. Muretinici, 213. Formin, 214. Cirkevce, 215. Janžekovski vrh — Arlica, 216. Smolnik, 217. Turški vrh, 218. Zg. Rečica, 219. Sv. Trije Kralji, 220. Drvanja, 221. Sv. Benedikt v Slov. gor., 222. Trotkova, 223. Slemen, 224. Gorenjski vrh, 225. Mihalovci, 226. Spod. Sentjakovski dol, 227. Ploversnica, 228. Velka, 229. Graška, 230. Gor. Jakob.

ski Dol, 231. Slatina, 232. Sv. Barbara v Halozah.

t Naši župani. Senovo Jož. Skoberne, Stolovnik J. Sevičar, Ivanjci Lovrenc Klemenčič, Trgovci pri Vel. Nedelji Kumer Filip, Grajska vas Franc Rezar, Presečno Mart. Vrečko, Sv. Florijan pri Šoštanju Matevž Bačovnik, Dobrna Jan Golob, Drensko rebro Ant. Bah, Oplotnica Ant. Leskovar, Dol pri Hrašniku Ant. Brinar, Sv. Kristof nad Laškim Fr. Sinkovič, Vel. Pirešica Mart. Tržan, Luče Jan. Letnar, Vel. Kamen Iv. Šerbec, Roginska gorca Ant. Belej, Sv. Ema Murko Jan., Kokarje Planovšek Anton, Zreče Josip Winter, Šmarje pri Jelšah Matija Jec, Paka Jan. Potočnik, Sp. Dolič Marko Plankl, Gorica Iv. Ašič, Vrhovlje Jož. Skrbineš, Grušovje Al. Grifič, Planinska vas Jos. Perčič, Loke pri Planini Jan. Jazbinšek, Mrčna sela Al. Božičnik, Sladkagora Ant. Grošek, Zitnice Janez Zelenko, Topolšica Katnik Gašper, Verjane Pihler Fr., Zgornje Žerjavci Divjak Janez, Žice Rokavec Ivan, Jarenina Lorber Anton, Plac Kren Ivan, Brezje Fr. Obrar, Ploderšnica Pivec Josip, Na Ranci Grahornik Rupert, Bistrica pri Limbušu Bučar Josip, Cinžat Hauptman Andrej, Fram Smir-maul Andrej, Ranče Domadenik Jernej, Slivnica Lesjak Miha, Frajham Fric Franc, Kalše Frešer Leop., Zg. Ložnica Javornik Jernej, Luščka vas Robar Fr., Ogljenšak Stern Janez, Poljčane Prešeren Simon, Ritoznoj Pernat Blaž, Vrhole Potisk Ivan, Zabljek Gašparič Blaž, Andrej Zorec Ignac, Sred. Gašteraj Damiš Jan., Ledinek Gaisler Peter, Partinje Repa Konrad, Sp. Porčič Fekonja Janez, Zg. Ročica Zupc Fr., Zmartno v Rož. dol. Fr. Jezernik.

t Shodi v marberberskem okraju. Poslanec Pušenjak ima 10. julija shod na Kapli, dne 17. julija shod pri Sv. Antonu na Pohorju in Sv. Primožu na Pohorju. Shodi se vrše povsod po sv. maši — Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

t Pri Mariji Pomagaj na Brezju bo dne 12. julija po prvih cerkvenih slovesnostih na občo željo romarjev tudi shod Slovenske ljudske stranke na prostoru pri romarski cerkvi. Govorijo: poslanca Brodar in Stanovnik ter prof. Jarc.

t Pravijo — kmet je imel krasnega konja. — Pri zadnji dirki, kjer je prvokrat stopil na dirkališče, je dobil ime — avtonomist. Tega konja je hotel kupiti sosedni graščak, toda slovenskemu kmetu ni bil na prodaj. Za nobeno ceno! Tudi mešetarji niso ničesar opravili. Zdal pa se spomni gospod graščak na cigana in reče: »Cigan je cigan, morda on kaj opravi.« Cigan ni kupil konja postavnim potom, vendar pa je prišel konj v roke graščaka. In graščak je vzdiknil: »Živijo — stara pravda!»

t Dr. Vošnjak, vrhovni samostojni kmet, javno postavljen na laž. Duševni vodja slovenskih samostojnih kmetov dr. Vošnjak je v svojem boju zoper slovensko samoupravo obdolžil dva slovenska vseučilišna profesorja dr. Kidriča in dr. Prijatelja, ki sta podpisala izjavo slovenskih učencev, pisateljev in umetnikov za avtonomijo Slovenije, da sta to storila radi svoje avstrijskega, to je radi klečplazovanja pred prejšnjo državo. To grdo obdolžitev sta dva profesorja predložila svojim tovarišem v presojo. Vseučilišni profesorji in sicer 26 (med njimi fr. Ušeničnik, dr. Zolger, dr. Pitamag, so obema svojima grdo obdolženima tovarišema poslali pismo, v katerem zavračajo Vošnjakovo trditve ter javno izpovedajo o dr. Vošnjaku, ki je tudi ljubljanski vseučilišni profesor, da je vedoma govoril neresnico. Kako imenujemo takega človeka, ki ve doma govori resnico? Lepa družba — ti gospodje samostojni kmetje! Slovenki kmetje, ali bote nadalje trpeli to politično sramoto, da je vaš duševni poglavar človek, katerega je 26 slov. vseučilišnih profesorjev — njegovih stanovskih tovarišev — javno obsodilo, da je lagal?

t Kako »kunšten« je samostojni dohtar-poslanec Vošnjak? Na zadnji seji konstituante je predlagal duševni ata naših slabostojnih poslancev, naj se nova centralistična ustava prevede v vse evropske jezike, da bodo tudi naši sosedje lahko razumeli, kako britne demokratske samostojne glave da so zveržile to našo novo ustavo. S tem Vošnjakovim predlogom se strinjamo tudi mi, samo pod vsako prestavo

ustave naj natančno objavijo imena strank in poslancev, ki so glasovali za našo ustavo. Naj izve cela Evropa, kako upravno zaplankanost ste usilile SHS narodu demokratska »sol« in kmet-ska slabostojnost.

t Ker je prodal slovensko avtonomijo, je bil slabostojni poslanec Ivan Urek odlikovan z redom Sv. Save II. reda. Za izdajstvo slovenskih kmetov koristi je prejel g. Urek na svoja »junaska« prsa red Sv. Save. Kaka denarna odlikovanja pa so se pogreznila v njegov izvozničarski žep, zna samo Urek in starostni politični mešetar Pašič. Urekov red Sv. Save in njegova denarna odlikovanja bo pa čutil in si jih zapomnil naš kmet, ker ga bodo spominjali na Urekovo odlikovanje izdajstvo slovenske avtonomije vedno novi in neznosnejši davki. G. Urek se bo sedaj kmalu pojavil v domovini, kjer bo od-slej zboroval pod zaščito ter varstvom reda Sv. Save. G. Ureku red Sv. Save, polno mošnje in novo hišo — kmetu vedno večje davke, »obznane« in centralizem — taka je posledica Urekove stare lažiprave.

t Poverjenik Jamnik, član vodstva Samostojne kmetijske stranke, prireja neke vrste podučne sestanke. Na teh sestankih agitira za Samostojno. V Celju je delil županom neke listke za delitev Slovenije in za srbski centralizem. Na stroške davkoplačevalcev hodo že torej celo začeli širiti Samostojneži svoj pogubonosni evanĝelij.

t Novi pritepenec med samostojneži. Kakor javljajo iz Beograda, je zemljoradniški poslanec Divljan, katerega so njegovi tovariši pretepli radi glasovanja za sedanjo nazadnjaško ustavo, izstopil iz kluba zemljoradniških poslancev pod vodstvom Mih. Avramovića ter vstopil v »klub samostalnih seljaka« (slabostojneži pod Mermoljevo komando).

t Smo le imeli prav! Bivši minister in poslanec socijalnih demokratov Anton Kristan je odložil svoj poslanski mandat, ker je imenovan od vlade za upravitelja nadvojvode Friderikovih posestev v Belji (Banat). Njegov naslednik v parlamentu postane g. Tokan, socijalistični tajnik v Ljubljani. Pametni Kristan je pokazal sedaj svojim rudečim sodrugom figo. Čez par let bo po njegovi lestvici splezal drugi »prvobornik« trpinčenega delavstva. Socijalni demokrati imajo res vedno smolo!

t Na sokolskem izletu v Osijeku, katerega se je udeležil tudi slabostojni minister Pucelj, so med drugim sklenili, »da je sokolskim društvom najstrožje prepovedano vsako sodelovanje ali prisostvovanje pri verskih prireditvah ali obredih. Istotako je osiŝki sokolski zbor ponovno izjavil, da ostane prejkot-slej še vedno na stališču, ki ga je zavzelo Sokolstvo dne 30. VIII. 1920 v Mariboru, kjer se je postavilo v bojno črto proti »klerikalizmu« in orlovskim organizacijam. Sokolstvo se bo borilo baje tudi proti katoliškim škofom. Kdor še zdaj ni izpregledal, da je Sokol protivrska organizacija, temu res ni več pomoči.

t Ali se imate liberalci kaj sroa? Kmetijski posestnik Anton Hauptman v Sv. Križu pri Mariboru je dobil pred nekaj dnevi plačilni nalog od davčne okrajne oblasti, da mora plačati 13.150 K vojnega davka za leto 1919. Hauptmanu je leta 1917 dne 27. aprila uničil požar vsa poslopja, vozove, živež in drugo premoženje. Moŝ se do danes ni mogel zgraditi vseh za gospodarstvo potrebnih poslopij in si nadomestiti potrebnega orodja in drugih potrebnih naprav, ki jih rabi pri gospodarstvu. Hauptman je svojo veliko nesrečo naznanil tudi davčni oblasti s prošnjo, da bi vendar vpoštevala njegovo več kot stoletiško škodo pri odmeri davkov. A gg. uradniki pri mariborskem davčnem oblastvu niso imeli srca za ubogega pogoreleca. Poslali so mu sedaj že zopet dva plačilna naloga, da mora plačati dohodnine 3369 K in vojnega davka 13.150 K. Ali ni to brezsrčnost? Po drugih krajih gredo oblasti ubogim pogoreleem na roko — pri nas pa se jih hoče kar popolnoma ugonobiti. Pravica, kje si? — Dajte nam vendar cenilne komisije, da bo ljudstvo lahko soodločevalo pri kontroli predpisovanja davkov. Tako kritične slučaje, kakor je Hauptmanov, natančno opišite in jih takoj naznani-te Tajništvu Kmetijske zveze v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

t Umetnost davčne okrajne oblasti v Mariboru. Kmetijski posestnik, star nad 60 let, je leta 1919 pridelal 12 polovnjakov kislega vina, od katerega je mogel prodati komaj 300 l. In davčna oblast je po svojih vohunih in ogleduhih dobila poročilo, da je moŝ dobil iz svojega vinograda nad 163.000 K čistega dobička! Kdor razume to umetnost? Kakšni modrijani in po salomonsko modri računarji neki sedijo v teh uradih? Da zaslužijo veriŝniki in tihotapci take visoke vsote, verjamemo, a da bi pri-prost kmet na srednjevelikem posestvu pridobil kar v enem letu 163.000 kron čistega, kdo to verjame? Kam bomo prišli, ako bodo taki »veŝi računarji« vodili naše urade! — Pod sedanjo vlado, v kateri sedijo liberalci in samostojneži, se našim kmetom in sploh vsem davkoplačevalcem res dobro godi!?! Slava tebi, »Samostojna«, da tako očetovsko skrbiš za nas!

t Na državni vinarski in sadjarski ŝoli v Mariboru se prične ŝolsko leto 1921/22 dne 16. septembra t. l. Ŝola je dvoletna. Ŝ njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima med drugim namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski ŝoli doma, na lastnem kmetijskem gospodarstvu. Kolekovane prošnje (kolek 26 kron) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske ŝole v Mariboru do 31. julija t. l. Prošnji se morajo priloŝiti: krstni list, domovnica, odpustnica odnosno zadnje ŝolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, spričevalo o nravnosti pri onih prošilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge ŝole, izjava starišev odnosno varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške ŝolanja, končno obvezna izjava starišev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug ŝtipendij iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa vrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let ter z dobrim uspehom dovršena najmanj ljudska ŝola. Sprejemali se bodo tedaj le pridni, dovolj nadarjeni kmetijski sinovi. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (iz-ven zavoda stanujočih uencev). O sprejemu uencev odloča končno vspeh sprejemnega izpita iz slovenŝine in računstva, katerega so oprošeni samo absolventi meŝanske ali kake nižje srednje ŝole. Oskrbovalnina znaša do preklica mesečno 125 dinarjev in se ima vplačevati vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Uenci iz drugih pokrajin izven Slovenije imajo vplačati ŝolnino letnih 125 dinarjev vnaprej. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovoliti popolnoma ali do polovice državna prosta mesta. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Vsa podrobnaja pojasnila daje ravnateljstvo državne in sadjarske ŝole v Mariboru.

t Obrtniki v Slovensko Bistrico! Dne 9. julija zvečer ob 7. uri se vrši v Slovenski Bistrici občni zbor Zveze juŝnotajerskih obrtnih zadrug. Na dnevnem redu so vaŝne obrtne zadeve; med najvaŝnejše spada vprašanje trgovske in obrtniške zbornice in pa zadeva bolniŝkih blagin, v katerih vprašanjih se mora izreči enkrat odločilna beseda. — 10. julija dopoldne se vrši obrtni shod v veliki dvorani okrajne hranilnice. Na shodu govorijo znani obrtni organizatorji in strokovnjaki. Za udeleŝence obnega zbora in obrtnega shoda je dovoljena polovična voŝnja po vseh progah juŝne in državne ŝeleznice v Sloveniji vsem, ki se izkaŝejo z legitimacijo Obeslovenskega obrtnega društva v Celju, kamor se naj takoj naznani od posameznih organizacij ŝtevilo udeleŝencev iz posameznih krajev, da se legitimacije ŝe pravočasno dostavijo.

t Manire liberalnega dimnikarja. Kmet iz ormoŝke okolice nam poroča: »Ni dovolj, da nam nalagajo vedno večje davke, sedaj se je spravil ŝe ormoŝki dimnikar Rakuŝa nad nas, da ga naj drago plačujemo za delo, katero lahko opravimo sami. Moj oče so ŝez 20 let zmetali dimnike sami in to delo opravljam sedaj jaz, ker ne morem plačevati predragega dimnikarja. Rakuŝa pa je zatoŝil mene in me vam koliko kmetov zaradi nevarnosti ognja, ker smo si pomagali sami. Ves dolgi čas vojske se nikdo ni brigal za naše dimnike, vŝasli je opravljal celo neka ŝenka pošel dimnikarja. Takrat nas nikdo ni toŝil, da obstoji v našem delu kaka nevarnost ognja. Predobro

vemo, zakaj nas Rakuŝa ovaja oblasti. Njemu ni toliko za delo in nevarnost, za denar mu gre, računati zna po ŝol-tarsko. Sam ne dela rad, ŝe pridem v Ormoŝ, ga vidim stopati od gostil-ne do gostilne, na delo pošilja neke fantke; ni čuda, da ti danes pomolajo dimnik, jutri pa se vnamejo saje. Ta-kih slučajeve je veŝ, pride so na raz-polago. V tem tiči nevarnost ognja in ŝe si vsled tega sami očistimo dimnik in bolje kot Rakuŝa in njegovi fantki, pa nas zato toŝil. V vaseh okrog Ormoŝa je Rakuŝa naznanil 15 kmetov. Eden prizadeŝil mi je povedal, da je Rakuŝa zaposlen pri ormoŝkih liberalcih, katerim dela politiko, živeŝi hoče dobro, plačajo ga pa naj kmetje! Ne preostaja nam drugega, kakor da si spravimo lastnega dimnikarja, Rakuŝa pa naj pometa sajaste dimnike ormoŝkih liberalcev.

t Drznost ormoŝkih demokratov. Orlovski mladini se je prepovedala telovadba in veselica na občni zemlji v Ormoŝu. Včeraj pa vidim ciganski cirkus z 10 konji na občinskem sejmiŝnem ormoŝkem, kjer se vrŝijo nemoteno predstave. Vsak cigan, pa naj se pritepe iz deŝele culokafrov, ima pri ormoŝkih liberalcih več pravice kot pošten domačin. Ali je ŝupan zato dovolil tem culokafrom, da kaŝejo po Ormoŝu svoje ciganske zmoŝnosti, ker so liberalci? Ali pa zato, da kaŝejo ljudem ptica »Sokola«? Kmet iz ormoŝke okolice.

t Birmovanje v gornjegrajski deka-niji se je vrŝilo v dnevih od 18. junija do 24. junija povsod na prav slovesen način. Prevz. vladiko so sprejeli v Mo-zirju, Mariji nazaret, na Rečici, v Gor-gradu, Lučah in na Ljubnem z veseljem in navduŝenjem.

t Z Budimpeŝto se bo začel ŝelez-niški promet 10. t. m. Vozili bodo preko treh kriŝiŝ brzovlaki in tovorni. Za nas Slov. Stajerce pride za promet z Madjarsko v poŝtev prog a Pragersko-Budimpeŝta.

t Grad Branek pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 10. julija 1921 ob pol treh popoldne bode prva večja prireditve »Braneŝke zveze«, vrŝi se v veliki grajski dvorani, katera po več stoletjih po-nuja naši mladini prost vstop k izobra-zbi. Na sporedu je zgodovinska igra »Uropana otroka« iz turŝkih časov v 5ih dejanjih in ŝaloigra »Dva nasprotna značaja«. Pred igro in med odmori na-stopajo domači in sosednji pevski zbori in kriŝevski tamburaŝi.

t Mariborska porota. Pred mari-torsko poroto se je te dni zagovarjal komaj 18letni Vinko Kokot, doma iz Hrvaŝke, ki je pa najraŝe izvrŝeval svoje tatvine na Slov. Stajerskem. Ŝe kot 15letni deček je bil obsojen zaradi tatvine na ŝtiri mesece teŝke ječe. Je pač kradel vse, do česar je le mogel priti. Pozneje je bil obsojen na 2 leti teŝke ječe in komaj po prestani kazni je dne 10. marca t. l. ukradel posest-niku Ivanu Brumen v Ključaroveh le-po ŝrabcu v vrednosti 20.000 K. Ko je bil nameraval prodati, je bil zasačen. Porota mu je prisodila pet let teŝke je-če, toda ni upanja, da bi se ta mlad tat povrnil na pol poŝtenosti. Pred isto poroto se je zaradi poverbe 61.191 K v škodo trgovske druŝbe »Balkan« v Mariboru zagovarjal Rudolf Vrečko uradnik imenovane tvrŝke. Obtoŝene je priznal svoje dejanje, toda izgovar-jal se je, da si pičlo mesečno plačo 800 K ni mogel izhajati. Obtoŝenec je bil oproŝten. Zaradi tatvine sta ŝe bila obsojena Stefan Pilko iz Maribora na osem mesecev in Frančiŝka Simonŝi na pet let teŝke ječe.

t Pred mariborsko poroto se je zaradi uboja zagovarjal Franc Glaser, 20 letni posestnikov sin, ki je v neki krčmi v prepiru ustrelil Franca Vilčnika. Obsojen ni bil zaradi uboja, kakor je bil obtoŝen, ampak zaradi pregreŝka zoper varnost ŝivljenja na 8 mesecev zapore. Pred isto poroto se je zagovarjal radi uboja Dokl, respicijent finančne straŝe v Gederencih v Prekmurju, ker je dne 16. oktobra 1920 ustrelil nadre-darja državne policije v Murski Soboti Josipa Nardina. Porota mu je prisodila 7 let teŝke ječe. Zaradi potvorjenja ŝte-vilk na tovarnih listih v škodo skladiŝ-čne delniŝke druŝbe v Mariboru je bil delavec Matija Fras v Mariboru obsojen na 6 mesecev teŝke ječe.

t Vlomilec pred poroto. Pred ma-riborsko poroto se je te dni zagovar-jal leta 1893 v Ptuj rojeni Anton Sommer, ki ima na vesti 26 izvrŝenih vlovov in tatvin v dobi od junija do

decembra leta 1920. Spretno je znal odirati skozi okna v sobe, odpirati omare in krasti vse, kar mu je prišlo pod roko. Ze v mladih letih je postal tat in poboljšati ga ni mogla nobena teta in tudi ne prisilna delavnica. Na tveganje je bil strah za ves ptujski okraj. Vselej se je znal spretno izmazati orožnikom. Lovilo ga je vse, toda vedno brezuspešno, dokler ga niso komunisti pri nekem vlovu zasačili, ga zvezali in izročili orožništvu. Pri vlovu mu je pridno pomagal neki šol. Poroka je Sommerju prisodila 8 let, Sorlu pa 2 leti težke ječe.

Utonil je v Dravi trgovski pomočnik Janez Mastnak, rodom iz Celja. Vočil je s čolnom po Dravi. Čoln se mu je prevrnil in mladenič je našel smrt v valovih. Njegovo truplo so našli pri Sv. Marku niže Ptuja.

Utopljenko. Iz Drave je potegnil 1. julija v občini Jančev vrh železniški čuvaj Al. Koren še močno preperelo 1 m 70 cm visoko žensko truplo, odeto s srajco in modercem in oblečeno samo (z ženskimi) hlačicami. Neznanka je pokopana na mirodvoru v Breznu ob Dravi. Usmili se Bog revne dušice, trupla pa naj v tujem grobu mirno počiva. — Koroske liste prosimo za ponatis.

Smrt v prepadu. Dva ljubljanska srednješola Kajzelj in Tavčar sta se podala na Vidov dan v Kamniške Alpe. Ova sta bila znana kot državni in spretna plezalca, katerima je bil vsak kotiček v teh planinah znan in katerima ni bila nobena strmina tako nevarna, da bi je ne bila preplezala. S seboj sta imela živil za več dni in 25 metrov dolgo vrv. Takoj sta začela plezati na navpično steno Turske gore. Kajzelj je prvi plezal in ko je priplaval na neko nekoliko varno mesto, je vrget vrvi svojemu tovarišu Tavčarju. Poslednji je zaklical Kajzelju, da naj vrv popusti za 2 metra. V tem trenutku je pa Tavčarju izpodrsnilo in je padel v prepad. Kajzelj je z veliko težavo našel izhod, prišel na Okrešelj in tamkaj javil nesrečo. Ker je pa že bilo pozno zvečer, so se pogumni možje šele drugega dne zarana podali na kraj nesreče. Po trudopolnem iskanju in plezanju so našli v 100 metrov globokem prepadu mrtvo truplo dijaka Tavčarja, ki si je pri padcu razbil glavo in je bil pri prici mrtel. Očividno je obema plezalcema manjkalo previdnosti, ker sta se bržčas preveč za našala na svojo spretnost.

Kamni za živio klice. V Livnu v Bosni je politična oblast kaznovala pet kmetov z globo po 1000 kron ker so klicali: živio Radiča.

Snag je zapadel zelo močno po gorovju Kopavnika, Jastrebea, Velebita ter po nekaterih bosanskih planinah.

Roparji ustavili vlak. Dne 22. junija t. l. je bil na samotni med postajama Gruž in Sarajevo v Hercegovini izvršen tako dobro organiziran in drzen roparski napad na železniški vlak. Na mu skoro ni primere. Na zvečerni vlak so na samotni pri Brodnicih začeli do zob oboroženi roparji streljati na železne tračnice so položili kamenje ter klicali vlakovodju, da takoj ustavi vlak. Ko se je vlak ustavil, so v vojaško obleko preoblečeni roparji namerili puške proti potnikom in jim klicali, da naj nemudoma izstopijo in da naj vsak vrže na tla ves svoj denar in drugo imetje. Kdor bi se pa upiral, bi bil pri prici ustreljen. Nekaj roparjev je pazilo na potnike, da ni nihče mogel kaj skriti in da je vsak vse izročil; zopet drugi so stražili, da ni mogel nihče uteči. Potniki so imeli pri sebi ogromne svote denarja. Roparji so se nato vrgli na poštni voz, kjer so našli eno veliko vrečo polno bankovcev. Sedaj niso več toliko nadlagovali potnikov, kajti plen jim je zaostajal. Dovolili so, da so smeli potniki zopet vstopiti v vozeve in vlak se je smel odpeljati. Pri tem napadu je bil ustreljen en poštni uradnik, en strojuar, nek trgovec je pa bil ranjen. Neki učiteljci, kateri je krogla razbila palec, so roparji potegnili s prsta pristan. Neki materi, ki je imela v naročju majhnega otroka, je krogla zadela v glavo in ga ubila. Po enourni zamudi je vlak privozil v Gruž, odkoder so ranjence spravili v bolnišnico. Roparje je pa začela zasledovati cela teta orožnikov in vojakov. Dognali so, da so prebivalci bližnje vasi izvršili roparski napad. Našli so mnogo denarja in razna pisma iz poštnih vreč.

19 oseb je bilo takoj zaprtih. — Varnostne razmere na jugu naše države so žalostne.

Gospodarstvo.

g Davčne cenilne komisije. Na drugem mestu prinašamo interpelacijo poslanca dr. Hohnajca na finančnega delegata dr. Savnika v Ljubljani, glede na priredbo dohodninskega davka. Finančni delegat je poslanca na predložena vprašanja odgovoril, in sicer v bistvu to-le: Dohodninski komisiji ni mogoče upostaviti brez o. Dobrobitve finančnega ministrstva. Ministrstvo je v načelu že odobrilo te komisije. Gre samo še za nekatere zunanje in notrsne stvari, o katerih se končna rešitev pričakuje vsak dan. Ko pride ta rešitev ministrstva, se razpišejo volitve za komisije. Za prizivno komisijo postane to vprašanje pereče še-le koncem leta 1921, ko polovici članov poteče poslovna doba. V cenilne komisije se bo v glavnem volilo po določbah zakona o osebnih dohodkih z dne 25. oktobra 1896. Kako se bodo vršile volitve v prizivno komisijo, še ni gotovo, ker za enkrat nimamo nobenega avtonomnega zastopa, ki bi ga mogli smatrati za naslednika bivših deželnih zborov. Kar se tiče sestave komisij, bo polovica članov voljenih, polovica pa imenovanih, kakor je predpisano v zakonu o osebnih dohodkih; v tem oziru se ne misli na nobeno spremembo. Kar se tiče poslovanja teh komisij, se bo vršilo strogo po zakonu in je pričakovati, da bo ono razmerje pravičnosti in slovnosti, ki je vladalo v nekdanji državi in ki ga je opazili tudi pri novih prizivnih komisijah, ohranjeno tudi v bodoče.

g Ugovore proti previsoki odmerjeni dohodnini in davku na vojne dobičke vložite takoj pri pristojnem davčnem oblastvu. Ako prizadeti sam ne zna napraviti ugovora, naj se obrne na »Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru, Koroska cesta 5«. Za dohodnino in vojni davek, ki se sedaj odmerjata, so merodajni dohodki in izdatki l. 1919. Pošljite torej »Tajništvu« poleg plačilnih nalogov tudi seznam dohodkov in izdatkov l. 1919. Mnogim, mnogim se godi velika krivica, ker so jim odmerili tako pretirano visoko dohodnino in združeni davek na vojne dobičke, da se bodo morali zadolžiti, če hočejo plačati ta davek. Z ugovori pa ne odlagati. Ob enem z ugovori je treba na davčno oblast poslati tudi prošnjo za odlog plačila teh davkov do rešitve ugovora, sicer je vsak davčni obvezanec v nevarnosti, da ga pridejo rubiti. Vsak, ki nam pošlje podatke za ugovor, naj priloži tudi 4 K znamk za odgovor.

g Kmetijski pouk po deželi. Poverjenstvo za kmetijstvo priredi na podlagi došlih prošelj sledeča predavanja tekom meseca julija in sicer: 1. v nedeljo dne 10. julija: v Braslovčah (predava ravnatelj Belle o kmetijstvu), v St. Jurju ob Taboru (instr. M. Zupanc o živinoreji), v Starem trgu pri Slov. gradu (vet. Peršuh o živinoreji), v Mali Nedelji (instr. Jos. Zupanc o vinogradništvu) in v Zabnici pri Škofji Loki (predava višji živinorejski nadzornik ing. Zidanšek o živinoreji). 2. v nedeljo dne 17. julija: zjutraj v Sromljah in popoldne v Stari vasi na Bizelskem (predava višji vinarski nadzornik Skalicky o vinogradništvu in kletarstvu), v Cermošnjah (predava viš. živinor. nadzornik ing. Zidanšek o živinoreji), v Gotovljah pri Celju (predava instr. M. Zupanc o živinoreji) in v Mengšu (predava kmet. svetnik Rohman o travništvu in pridelovanju krme).

g Vinski trg (Rob. Košar). V tem članku uae predzadnje številke nam je tiskarski škrat razmetel vrstice, ki bi se morale glasiiti: 1. za stavkom: »Tedadaj nastane polomija«, v točki 4 tega članka, mora priti stavek: »Zato moramo že danes misliti na prihodnje slabe čase itd. — glej prvo kolono na tretji strani pod točko 1), drugi odstavek do konca spisa. 2. Tukaj pa se zopet priklapi stavek: »Prvi korak je v tem oziru že podvzel Vinarski in sadjarski odsek v Mariboru pod točko 4 štrte kolone na drugi strani v 9ti vrsti in se nadaljuje do že omenjene in vsote točke 1), prvi odstavek s katerim članek konča.

g Nemška Avstrija pridelala sedaj približno samo 300.000 hl vina. Ker s to množino ne more niti zadostiti po-

trebam Dunaja, je navezana na uvoz vina iz tujih držav, posebno iz Madžarske, Italije, Francije in Španije. Uvoz iz teh držav znaša nad 1 milijon hl na leto. Jugoslavija pa spi in prepušča avstrijski vinski trg — tujcem. Kaj bomo začeli z našimi vini, če nam Bog podari obilno trgategv? Kje si bodo vinogradniki iskali kritje velikanskih stroškov za obdelovanje goric, ako ne bodo vedeli kam izvažati svojega vina. Vlada kje si?

g Poljska je zvišala uvezno carino na vino od 24 na 216 poljskih mark za — liter. Tako pravijo vinarski strokovni listi. Pijančki tega povišanja ne bodo veselili. Ker v Poljski državi nimajo lastnega pridelka, morajo uvažati na stotisoče polovnjakov iz drugih vinogradnih držav. Jugoslavija še za trg ne pride v poštev. Najprej moramo gledati, da si obdržimo trg v Nemški Avstriji.

g Neka država je s prvim junijem t. l. znižala železniške tarife za vino v sodih za približno 30—40 %, da podpre vinogradnike. To pa ni bila Jugoslavija ampak — Francoska država. Za sod od 600—800 kg se plača pri daljavi od: 500 km — 35 frankov, za 5—600 km — 39, i. t. d. Od 1200—1500 km pod 53 frankov. Mi pa bi plačali za taki sod npr. v Ljubljani najmanj 500 do 600 K.

g Trošarina za žganje. Predpise o državni trošarini na žganje so v nekaterih točkah na podstavi finanč. zakona za leto 1920-21 bistveno spremenili. Po tej uredbi, ki je stopila z 22. minul. mes. v veljavo, se bo pobiralo omenjeno trošarino v onih pokrajinah, kjer so jo pobirali doslej; (razen Srbije in Crne gore po vseh ostalih pokrajinah) za vsaj nadaljnji hektoliter 20 dinarjev. Onim, ki v državi kuhajo žganje iz lastnih proizvodov, se bo izjemoma dovolil 25 % popust od hektolitrske stopnje; to dovoljenje pa velja samo do konca maja 1922. Doba za trošarine prosto žganjekuho je izdatno podaljšana. Dočim je doslej za odmero te dobe bila merodajna 80 literska prostornina žganega kotla, je znižana sedaj na 40 litrov. Tudi določila glede števila družinskih članov, od katerega je odvisen čas za trošarine prosto kuhanje žganja, so spremenjena. Te olajšave se bodo tudi lahko posluževali ljudje, ki tožijo žganje na debelo in drobno. (Gotovo se je spomnil samostojni minister na žganjarje v vrstah svoje stranke). Ostale določbe glede trošarine proste žganjekuho so ostale nespremenjene.

g Druginja polagoma pada — to čuti vsak ki bi si hotel danes kupiti obleko ali platno in bi primerjal cene, ki so bile še pred pol letom v veljavi. Tudi trgovci so že postali bolj prijazni. Če prideš v mesto ali trg, te že pozdravljajo in vabijo: Dober dan, očka — mamica, kaj želite, prosim, imam fino blago po najnižji ceni itd. Čakajmo še z nakupom, če je le količkaj mogoče, ker čim manj bomo kupovali, tembolj bodo padale cene, ker so vse zaloge napolnjene z blagom do vrha. Zdjaj bo tudi prišel kmalu čas, ko bomo mi posestniki in viničarji vračali ošabnim trgovcem tiste čase, ko so vrgli balo na mizo in so rekli: »Toliko plačaj, če ne, pa pusti in hodi«. Teh trgovin se bomo skrbno izogibali in če nas bodo vabili, bomo rekli: Saj grem — mimo!

g Izvoz konj iz naše države. Vlada je dovolila, da se sme iz naše države izvažati 3000 konj lahke pasme ter 2000 konj v Grčijo. Preko carinarnice v Mariboru se bo smelo izvažati 1000 konj, preko carinarnice v Rakeku 500, preko Subotice 1000 in preko Gjevgljaja pa 500 konj. Izvoz tega števila konj je prost in ni vezan na nobena posebna dovolila. Plača se samo carina in davek na poslovno obrt. Ta določba velja samo za dva mesca, vsled česar se izvozniki opozarjajo, da se takoj pobrigajo za izvoz. Dotična naredba bo objavljena v »Uradnem listu«.

g Nakupovanje plemenske govedi v Sloveniji. Po naročilu kmetijskega ministrstva v Beogradu se bo v drugi polovici julija in v avgustu t. l. nakupovala plemenska živina za Črnogoro po posebnej komisiji. Nakupovalo se bo krave do petega leta, telice nad enim letom in bikov v starosti od enega do dveh let. Kupovalo se bo izključno le živino enobarvnih pasem t. j. sive, pšenične in bele barve. V svrhu lažjega nakupa se bodo vršili plemenski seji

v sledečih krajih na Slov. Stajerskem: St. Jur ob juž. žel., Laško, Brežice, Sevnica, Slovenjgradec in Slovenska Bistrica. Dnevi plemenskih sejmov se bodo pravočasno naznanili; živinorejci, ki imajo odveč označene plemenske živine, naj isto predstavijo nakupovalni komisiji na teh sejmih. Kraji, ki imajo nadprodukcijo na zgoraj opisani živini in kjer bi se lahko računilo na nakup vsaj 30 glav, se lahko po pristojni občini ali živino(biko)rejski zadrugi prijavijo na poverjenstvo za kmetijstvo v Ljubljani.

g Mariborsko sejsko poročilo od 28. junija. Priguvalo se je: 132 volov, 8 bikov, 214 krav, 24 telet in 9 konj. — Skupaj 387 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče za 1 kg žive teže: debeli voli od 15—18 K, poldebili voli 13—14 K, plemenski voli 10—12 K, biki za klanje 10—11 K, glavne krave debele 11—13, plemenske krave 10—11 K, molzne krave 10—14 K, breje krave 12—14 K, mlada živina 12—14 K, teleta 8—10 K, svinje plemenske 24—26 K, svinje poldebile za zakol 1 kg mrtve teže od 26 K, krave za klobasarje 1 kg žive teže od 6—8 K.

g Sejsko poročilo. Na svinjski sejem v Maribor dne 1. julija 1921 se je pripeljalo: 213 ščetinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 20—24 K, polpitane svinje za zakol 20—24 K, mladi prašiči 6—8 tednov stari, komad 180 do 300 K, mladi prašiči 8—12 tednov stari 300—400 K, mladi prašiči 1/2 leta stari 700—1000 K. Kupčija je bila živahna. Mladi prašiči so se večinoma razprodali.

g Mesne cene za mesto Maribor: Volovsko meso I. vrste 1 kg 26 K, volovsko meso II. vrste 24 K, meso od bikov, krav, telic 1 kg 22 K, telečje meso I. vrste 18 K, brez kosti 21 K, telečje meso II. vrste 16 K, svinjsko meso sveče 1 kg. 32 K.

g Letošnja letina. V Sloveniji pričakujemo srednjo žetev. Opažati je da vinogradi, osobito v Slov. gor., ne bodo zadostili željam vinogradnikov. Sadno drevje je ponekod zelo slabo nastavilo. Pšenica kaže navadno, ječmen je bil slab. Koruza kaže malodane povsod dobro. — Na Hrvatskem in v Slavoniji si obetajo od letošnje žetve lep uspeh, zlasti kaže pšenica v belovarski županiji zelo dobro. Nekoliko slabše je stanje ovsa. Kuruza, kateri je dež zelo koristil uspeva izborno. Z žetvijo pšenice so že pričeli. Vsled spomladanske suše je bila košnja sena nekoliko slaba, z zadnjim deževjem pa si bo opomogla otava. Radi pomanjkanja sena bo do morali kmetje mnogo živine prodati. Slavonski vinogradi stojijo dobro. — Dalmacija stoji letos v znamenju ugodne letine, posebno vinske. — Banat in Spodnja Bačka letos ne zadovoljujeta, pač so pa izgledi na žetev v gornjem delu Bačke povolnejši. Pšenica kaže slabo, še slabše pa o ves, kar je povzročilo silno dviganje cene ovsa: za 100 kg plačujejo 650 K. Izgleda, da bodo morali oves uvažati iz Bolgarske in Rumunije, kar bi nam silno škodovalo. Za vso državo je merodajna žetev v Vojvodini. Tam pa letos ne pričakujejo bogve kaj in radi tega se more govoriti o srednji žetvi v Jugoslaviji.

g Mariborski trg je bil v soboto 2. julija zelo dobro obiskan. Krompirja so pripeljali naši Poljanci nad 40 vozov, večinoma samega novega. Cena merici 20—28 K, t. j. 1 kg 2-50 K do 3 K. Dasiravno je bilo mnogo krompirja, vendar so ga lahko prodali. Zelo mnogo (blizu 2000 komadov) je bilo tudi kureline. Piščanci so veljali komad 25 do 45 K. Tudi to blago so sladkosnede Mariborčani vse kupili. Mesarji in speharji so postavili na trg zelo mnogo mesne robe. Špeh je stal 40 do 48 K 1 kg, svinjsko meso 30—32, telečje 16—18 K. Zrnja je bilo na trgu precej več kot prejšnjo soboto. Cena koruzi je padla od 5 na 4 K liter. Jajca so prodajali komad po 2-50 K do 3 K. Zelenjave, kumare in enake drobne robe je bilo toliko kot že celo leto ne.

g Koliko žita je posejanega v celi Jugoslaviji? V Srbiji so posejali 791.000 hektarjev, na Hrvatskem 378.000, v Sloveniji 79.000, v Vojvodini 1 milijon, v Bosni in Hercegovini 126.000, v Dalmaciji 22.000 in v Črni gori 7000. To so seveda okrogle številke. V celi državi je posejanih 2 milijona 308.774 hektarjev dočim je znašal obseg lanskih setev samo 2 milijona 185.025 hektarjev

Poskočili smo torej za 123.749 hektarjev, kar je dobro znamenje.

g Cene poljskim pridelkom. V Somboru stane meterski stot pšenice 1070 do 1080 K, koruze 420—430 K in ovs 520—540 K. Dovož je slab in cene se dnevno povišujejo. V Banatu stane pšenica 1050—1060 K, koruze 520—530 K. Ovs ni bilo. Jari ječmen je slab. Govori se, da bo cena jaremu ječmenu jednaka pšeničnim cenam. Žetev ne bo posebno dobra.

g Hmeljski trg. Nürnberg, dne 27. jun. 1921. Lepo in toplo poletno vreme je nastopilo. Včeraj se je zrak ogrel do 31 °C; Preteklo noč je toplomer kazal 22 °C. Hmelj dobro napreduje v rasti in dobiva obilo stranskih panog. Pri nespremenjenem, čvrstem razpoloženju se je danes dovozilo 50 in prodalo tudi 50 bal hmelja po 1.400 do 2000 mark za 50 kg.

Alost (Belgija), 25. junija 1921. V preteku zadnjega tedna ni bilo na tuk. trgu nobene izpremembe. Hmelj leta 1920 se je prodajal po 215 — 225 Fr. za 50 kg medtem ko se za letošnji pridelek obljubuje 260 — 265 Fr. za 50 kg. Vkljub suši so škropljeni nasadi še lepi, v neškropljenih se pa že vidi škodljiv vpliv mrčesa. Nujno bi naradi rabili mokrote.

g Poročilo Hmeljskega društva za Slovenijo o našem hmelju. Zalec, Sav. dol., koncem junija 1921. Še le zadnje dni meseca junija je nastalo dolgo zaželjeno poletno vreme, katerega je hmeljska rastlina tako nujno potrebna. Vobče se lahko reče, da se je upanje na dobro letino zmanjšalo; pridelali bomo sicer več hmelja kakor v minulem letu, pa ne mnogo več, dasi se je ploščina, s hmeljem zasajena, nekoliko povečala. Rastlina je zdrava in brez mrčesa, vendar je videti nekako bolj vitka in njena zunanost se je nekoliko spremenila. Toplo vreme in nekaj mokrote bi zopet povzdignilo rastlino. Kupčija je popolnoma ukinjena in se za neprodane ostanke nikdo ne zanima.

g Padanje lesnih cen v Trstu. Dopisnik lista »Grazer Tagespost« poroča iz Trsta, da je opaziti na lesnem trgu močno padanje cen. V dobi dveh mesecev je padla cena rezanemu lesu za 100 lir pri kubičnem metru. Jugoslovanski producenti zahtevajo za rezane izdelke 1500 jugosl. K za kubični meter, kar znaša po sedanjem stanju valute okoli 225 lir. Povpraševanje po avstrijskem lesu je na tržaškem trgu slabo. Pač pa je oživela trgovina s čehoslovaskimi izvoznikarji.

g Uvoz slovaškega lesa v Jugoslavijo. Slovaški pododbor centralne zveze čehoslovaskih industrijalcev v Bratislavi se je pri trgovinskem ministru č. sl. republike pritožil glede novo vpeljane prohibitivne carine v Jugoslaviji, ki ogrožava pogodbe slovaških lesnih izvoznikarjev, ker izgubljajo na ta način zadnje tržišče. Nadprodukcija lesa na Slovaškem je izredno velika, zaloge so tako obširne, da, ako država ne bi nudila podpore, v istem času 100.000 delavcev postane brezposelnih.

g Cene za železo padajo. V Nemčiji so v zadnjem času znatno padle cene za železo. Samo v enem mesecu so padle za 20 mark za metrski stot. Isto velja tudi za železo v Angliji.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 146—147 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 22,1—23, za 100 nemških mark 205—210, za 100 čehoslovaskih kron 205—206 in za 100 laških lir pa 732—735 jugoslovanskih kron.

Orlovski vestnik.

o Orlovski in ljudski tabor pri Sv. Marjeti nize Ptuja. Praznik sv. Petra in Pavla je bil praznik naše mladine in njenih prijateljev. Vesel je bil dan, veseli in samozavestni so bili obrazi. Veličasten ljudski tabor po pozni maši na prostoru pred cerkvijo je pričal o zavednosti našega preprostega in poštenega ljudstva. Poročilo narodnega poslanca dr. Hohnjeca, da je bila s pomočjo in sodelovanjem samostojnih demokratičnih izdajic sprejeta centralistična vsesrbska ustava in pokopana samostojnost Slovenije, je vzelo ljudstvo s protestom na znanje. Dejanski ste sicer črtali H in S od SHS, pa ostalo je naše zavedno ljudstvo, ki se bo znalo boriti za svojo svobodo in svoje pravice. Za to nam je porok naša mladina s svojo neumorno delavnostjo in čilo vstrajnostjo, kar je dokazala pri popoldanskem nastopu. Niti obletnice svoje-

ga obstoja še niso obhajali nekateri odseki ptujskega okrožja in vendar so nastopili pri telovadbi z lastno skupino. Še višje se pa mora ceniti njih uspeh z ozirom na to, da nimajo strokovnih učiteljev, ne vaditeljev, še manj pa telovadnic. Vse kar znajo, je njihova last, sad njih požrtvovalnosti. V splošnem je bil spored telovadbe zelo zanimiv in pester. Obsegal je devet točk. Gledalci so izvajanja posameznih skupin in telovadcev nagradili z viharim ploskanjem. Brat okrožni načelnik se je konečno iskreno zahvalil vsem, ki so kakorsibodi pomagali do uspeha dneva. Pozorno je poslušalo občinstvo domačina prof. Vesenjaka, ki je prečital spomenico jugosl. škofov o protisrbskem delovanju in ciljih Sokola. Zapomniti si je, da katoličan ne more biti Sokol in obratno Sokol ne katoličan. Zadnji čas je že bil, da smo si v tem enkrat na jasnem in da Sokol ne bo še nadalje slepil našega poštenega ljudstva s frazami o njegovi naprednosti in narodnosti, kakor da ima do iste le on edini pravico. Pred odhodom iz telovadišča je zapelo vse ljudstvo stoje himno »Lepa naša domovina«. Vračali smo se z veselo zavestjo, da živimo, rastemo! Z nami pa žive in se širijo naše orlovske ideje, ideje krščanske demokracije.

o K Sv. Benediktu poleti v nedeljo 10. julija šentlenarško orlovsko okrožje. — Bratje, sestre in prijatelji orlovstva pridite v obilnem številu. — Predpoldne bo ob 10. uri sv. maša pri Sv. 3 kraljih, popodne javna telovadba pri Sv. Benediktu. Za vse potrebno bo poskrbljeno. Bog živi!

o Ljutomer. Vodstvo orlovskega naraščaja naproša vse starše naših Orličev in tudi drugih članov, da se udeležijo v nedeljo po rani službi božji poučnega sestanka. Sestanek se vrši v prostorih ge. Pogruca v Triglavu. Obvezni so priti vsi starši.

o »Orel« St. Vid — Planina. Umrli je član tuk. »Orel« Franc Koželj. Bil je blag fant, veselega in priključivega značaja. Orli, ki so se skupno udeležili pogreba, so mu v znak bratske ljubezni poklonili lep venec ter mu zapeli ginljivo nagrobnico, kar je marsikoga do solz ganilo. Blag mu spomin!

Dopisi.

Št. Ilj v Slov. ger.: V nedeljo 10. t. m. po poznem cerkvenem opravilu se vrši v Slovenskem domu občni zbor tukajšnjega Bralnega društva. Pride govornik iz Maribora. Udeležite se v obilnem številu tega zbora!

Brezno ob Dravi. Flosarska nedelja se tu letos obhaja 10. jul. z dvojno službo božjo in procesijo.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Oslušovske nadstrankarje bode v oči telovadni odsek Orel, ki šteje že nad 30 članov. Antoličev Jaka pač zastoni prerokuje, da Orel ne bo dočakal leta, usabil bo že poprej. Jaka, Jaka, vedi, da se tvojo prerokovanje ne bo izpolnilo. Naš Orel ima v sebi potrebno življensko silo in moč, da že sedaj zdaleka nadkriljuje vas, ki se imenujete nadstrankarje. Vaše nadstrankarstvo pač hira na jetiki, komaj se še na nogicah drži. Niti ormoški liberalci vas ne morejo več ozdraviti. Ne bo več dolgo pa vam zapojemo »Requiescat in pace«. Mladici nadstrankarji prosite Boga, da Vam razsveti vašo pamet. Če pa že na Boga ne verujete, pa si zbrusite pamet na Lahovem gepelju, mogoče pridete potem do spoznanja, daje vaše nadstrankarstvo neslano polovičarstvo. Drugič več.

Runeč pri Ormožu. Neki dopisnik napada g. Skolibra kot bivšega župana v občini Runeč. Vsi, ki poznajo g. Skolibra vedo, da ni bil g. Mihael Skoliber nikdar nemškutar in ni imel naročenega »Stajerca«. Mož je tudi stara kmetska korenina in pristaš SKZ. To priča, da se je lansko leto pri njem vršil shod SKZ, kateremu je on predsedoval. — Toliko popravljamo, resnici na ljubo. Slišati je treba oba zvona.

Svetinje. Preteklo leto se je ob velikem navdušenju ustanovil pri Svetinjah orlovski odsek; ker pa je »Orel« organizacija krščanske mladine, je seveda takoj v začetku imel za svoje nasprotnike tiste, ki sovražijo vse, kar se oklepa cerkve. Toda vkljub temu je mladi odsek rastel in mladeniči se ne boje teh sovražnikov, ampak se izobražujejo umsko in telesno, njih nastop je dostopen povsod. Binkoštni ponedeljek so priredili šaljivko »Čevljare«, ki se je kaj dobro obnesla, in — dasi prvič na

odru — so pokazali, kaj premore navdušenje za dobro stvar in stanovitnost. Preteklo nedeljo pa nas je odsek zopet povabil pred oder in gledali smo preljubko igro »mala pevka«, ki je pokazala, da je svetinska mladina na odru kakor doma, da res ne vemo, koga bi bolj pohvalili, ali starčka Benka ali možbesedo, Miškeca, ali plemenito Matildo: ali malo Ciliko, ker so vsi tako izbornorešili svoje vloge, da res nismo mogli pričakovati boljše. Občudovali smo svetinjski odsek in ga zavidali, ker ima v blagi, za vse dobro vneti in nad vse požrtvovalni hiši Marinovi velikodušne dobrotnike, ki vsi prav dobro vedo ceniti vzgojo mladine na pravi podlagi; tej hiši mora biti odsek pač zelo hvalen, marsikateri odsek bi se razvijal veliko lepše, če bi imel take dobrotnike. Pred igro, med odmeri in pozneje nas je razveseljevala svetinjska godba, ki je od lanskega orlovskega tabora sem zaslovela tudi izven ljutomerskih gor, ki tako požrtvovalno in brezplačno gre na roko domačemu odseku, in se s tem sama najlepše priporoča za vse prireditve, ki jih nameravajo krščanske organizacije.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V 9 občinah so izvolili zavedni volilci po razsežni župniji 83 odličnik pristašev KZ. V Slaptinčih županuje Josip Topolnik, v Bolehnečičih Fran Plavec, v Trbegovcih Fran Horvat, v Kraljevcih Jakob Flajšinger, v Krabonošu Fran Kegl, v Stanetincih Lovro Vambergar in v Murščaku Lovro Divjak, vsi vneti in neustrašeni somišljeniki KZ. Nasprotniki so prodrli z nezatno večino le v dveh občinah, v Murščaku in Krabonošu pa sploh niso dobili odbornika. Na Galušaku se še volitve niso vršile, ker sta dva vsemogočna samostojna generala kar na svojo pest, ne da bi volilce kaj vprašala sestavila kandidatsko listo. Volilci so se seveda pritožili, a še ni prišla rešitev. Ima vremena!

Sv. Križ na Murskem polju. Vseh 12 občin naše župnije si je izvolilo nove župane, kateri so vsi odlični pristaši Kmetске zveze. Med njimi so naši prvoborniki in po večini sami naši zapupniki. Eden izmed njih je bil sicer po pomoti izvoljen v občinski odbor na program Slabostojne, pa je še tisti naš. Občina Križevci se dosedaj vsled neke pritožbe ni imelo volitve. Sliši se, da na ta županski stolček sili neki zagriženi slabostojnež in Sokol, da ima baje že zasigurano mesto. Upajmo, da zavedni občani občine Križevci, ki je naše središče, tega ne bodo pustili in bilo bi sramotno, ako bi bil med dvajstimi tudi lškarjot.

Vitan pri Središču. Naš samostojni župan, ali naš ljubeznjivi atek, so res pohvale potrebni. Kako vzorno skrbijo za naše občinske ceste, se lahko vsak sam prepriča, naj le pogleda, ali pelje po njih, posebno v Lačavesi. Da, da g. atek v Zasavcih v vili sedeti, cigare pušiti in vino piti, pa čez katoliško stranko zabavljati, je res lažje, kakor dati ceste popraviti. Najboljše bo, ako nam vi samostojni g. atek priskrbite nove obračljive vozove, ki bi naj imeli na eni strani sani, na drugi čoln in na tretji kolesa. Kako bi se to skupaj spravilo, pa lahko vprašate svojega tovariša, znanega samostojnega kričača zasavskega Makotra, on vse ve, in vse zna, ob enem je kolarski sin, vi ste pa tudi izurjeni kovač in ta priprava bo kmalu gotova in bi bila za naše ceste najbolj pripravna. Zdaj pa le na delo g. slabostojni atek!

Celje. Pri nas se je vršil ustanovni občni zbor Dekliške zveze, na katerem je č. g. Marko Krajnc razložil namen in pomen Dekliške zveze ter nas bodril k skupnemu delovanju za naš lastni in celokupni dobrobit. Poslanec Krajnc je govoril o dolžnosti zavednih deklet, da bodo enkrat vzorne gospodinje, vzgledne matere. Po izvolitvi odbora je v priporočljivih basedah voditelj č. g. Lukmann zaključil lepo uspešno zborovanje. Sedaj pa dekleta vse k dekliški zvezi, vse k skupnemu delu, da preprijmo zlasti našo okolico v narodno-verško zavednem duhu.

Frankolovo. Kakor znano, je v naši občini dobila slabostojna klika po dolgotrajnih spletkarijah 9 odborniških mest, dočim je preostalo Kmetški zvezi samo 7 mandátov. Strastna agitacija, obljube in pijača so jim zagurali nadvlado v občini. Da bi volilce tem lažje ukanili, so nastopili pod hinavsko firmo »Domača kmetska stranka«. Po volitvah — še isti dan — pa so pokazali svojo barvo. Kri-

žali so: Zivela Samostojna! V slavnostni namen slabostojne zmage so streljali tudi s topiči. Ob priliki prevzemanja občinskih poslov — »Eterikalni« župan je predajal novovoljenemu samostojnežu svojo postlo — so po seji odšli samostojneži v gostilno novega župana, kjer so si desitali nad uspehom ter se radovali, da se jim je posrečilo, iztrgati Frankolovo iz »klerikalnih« krempljev. Zvečer so uprizorili pohod po vsej občini. Pel so sokolsko pesem, »napredue« izmice pa so »šukarile«, da se je zgrajalo vse Frankolovo. Slišali so se klici: »auf biks, živela samostojna, živela narodna prosveta, auf biks kajnešter!! — Za avtonomijo se občinski odbor še ni izjavil, ker še navi g. župan dvomi, da-li bi bila dobra.

Topolšica. Dne 29. junija t. l. se je pri nas vršila volitev župana. Kakor v Beogradu, tako tudi pri nas in po drugod so se izkazali samostojneži kot izdajalci in pravi sovražniki našega kmetskega ljudstva. Od 16 občinskih odbornikov je 8 pristašev naše Slovenske ljudske stranke, 4 so socijalni demokrati in 4 samostojneži. Ker so poslednji potegnili s socijalni demokrati, je odločil žreb. Za župana je bil izžreban Gaspar Kojak, za prvega svetovaleca Anton Kagonč, drugi in tretji svetovalec sta pa socijalna demokrata. Sedaj pa vidite slovensko kmetsko ljudstvo, da se samostojneži tvoji največji sovražniki, ki pri vsaki volitvi potegnejo svoje tovarniškim delavcem nego s kmetom. Toda naš Martin Ročnik si misli, kaj kmetje, le plačujte, samo da jaz kot trgovec in gostilničar dobro khamjam, za vas kmete mi je pa ravno toliko, kakor je psu za smolko!

Sv. Križ pri Slatini. Umrli je 5. t. m. Anton Sajko, p. d. Kavka, pos. na Cer-tah, vzoren kristjan in Slovenec v zasebnem in javnem življenju. Sveti mu večna luč!

Razgled po svetu.

t Celovški koroški deželni zbor se je dne 6. t. m. prvič sestel. Poslanei so se ga polnoštevilno udeležili. Kot prvi predsednik deželnega zbora je bil izvoljen socijalist Lukas. Slovenska 2 poslanci in socijalisti so imeli na pr-sih radeče klinčke. V ustavni odsek so bili izvoljeni: štirje socijalisti, dva poslanci kmetске zveze, dva krščanska socijalca, en velenemec in en Slove-neo.

t Silno neurje z nevihto, nalivi in kot jajca debeto točo so imeli 4. t. m. popoldne v Gradcu in okolici. Polja v graški okolici so uničena, pa tudi po mestu je napravila voda veliko škodo.

t Habsburgovcev ne marajo. Listi poročajo, da sta angleška in španska vlada odklonile prošnjo bivšega cesarja Karla za nastanitev na njunem ozemlju. Sedaj je Karel zaprosil pri grški vladi za dovoljenje bivanja na Grškem. Švicarska vlada pa je sklenila, da sme ostati Karel na švicarski meji samo do meseca avgusta.

t Angleži bodo zasedli Carigrad. Iz otoka Malta se širijo vesti, da bodo odnodne vojne ladje zapustile luko ter odplule proti Carigradu. Istočasno se napoti proti Carigradu na ladjah tudi več pehotnih oddelkov.

t Na Angleškem se je v državnem zboru ustanovila posebna stranka, ki ima namen strogo gledati nato, da bo država kakor najbolj štedila z državnim denarjem in premoženjem. Broji že 180 poslancev. V eni zadnjih sej so dosegli, da se je ministru Addisonu plača znižala za polovico. Tudi pri nas bi trebalo take stranke, da se ministri ne bi za kratek čas vozili s posebnimi vlaki na letovišča. Seveda bi v taki stranki zamanj iskali naše samostojne koritarje.

t Irki so pričeli v Mali Aziji z novo ofenzivo proti četam Kemal pa-se. Listi poročajo, da se je turškim revolucionarjem posrečilo, uničiti grška skladišča za razstrelivo. Na ta način so hoteli Turki preprečiti grško ofenzivo. Eksplozija, ki se je dogodila v Smrni, je zahtevala veliko število ranjenih in mrtvih. Grška oklopna ladja »Kukis« je obstreljevala mesteca Karanusal ob južnem obrežju izmidskega zaliva. Grški mornarji so mesto zapalili. Ista usoda je doletela tudi ne kaj drugih krajev na omenjeni obali.

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

LJUDSKA IZOBRAZBA.

Zivimo v času vsestranskega napredka, velikih gospodarskih prevratov in umskih prizadevanj. Vsak dan nam prinese nekaj novega. Treba nam zato vpogleda v razmere, da lahko pomagamo sebi in svojemu rodu. Vpogled v razmere pa bo nam dala le prava izobrazba, umska in srčna. Se posebno mi Slovenci smo poklicani, da v svoji novi državi Jugoslaviji, pokažemo svojim bratom Hrvatom in Srbom pot k višji umiki. Zato se nam je treba vsestransko izpopolnjevati, da bomo narod, ki bo dajal vsemu razvoju smernice v umskem in gospodarskem oziru. Za ta visok poklic pa se nam je treba pripravljati: treba posvečati pozornost vsem dnevnim vprašanjem. Poživeti moramo naša izobraževalna društva, v njih smoteno delovati po določenih načrtih. Nikdo ne sme biti zaspan, niti eno samo društvo ne sme biti nedelavno.

Slovensko krščansko socialna zveza v Mariboru bo zato vsak mesec pod poglavjem „Ljudska izobrazba“ dajala navodila vsem izobraževalnim društvom za delovanje med ljudstvom. „Ljudska izobrazba“ bo posebno obračala pozornost na našo mladino. Vabi zato vse, da ji povejo svoje misli in želje ter ji pridno dopisujejo. Vsakega se bo upoštevalo. Zato ne delo!

I. O čem naj govorim?

Društvo le takrat prospeva, ako ima zanimiva zborovanja. Ako se zborovalci dolgočasijo, je pri vsakem zborovanju manjši obisk, dokler društvo samo popolnoma ne zaspi.

Zanimiva zborovanja pa bodo le takrat, ako bodo predavanja zanimiva. Da je predavanje zanimivo, je potrebno, da je vzeto iz delokroga in duševnega obzora poslušalcev. Snov ne sme biti pretežka, pa tudi ne prevsodanja. Mora biti koristna poslušalcem.

Najprej se vprašaj: kje hočeš govoriti, ali v izobraževalnem društvu, ali v mladeniški ali dekliški zvezi, orlovskem odseku ali orliškem krožku? Potem, ko si to ugotovil, moraš dognati, kako predavanje je za nje najbolj primerno.

Če govoriš v izobraževalnem društvu vprico širšega občinstva, se boš moral predvsem ozirati na tista vprašanja, ki pretresajo javnost. Tu se ti nudi toliko vprašanj, ki jih moreš v društvu obdelati: verska in brezverska sola, zasebna in državna sola, cerkev in država, vzgoja, v svobodomiselstvu, kako razkroja družino in državo. Ker smo sedaj v novi jugoslovanski državi, bi bilo zelo potrebno, seznaniti naše ljudi z zgodovino, narodnimi običaji, književnostjo in kulturo Hrvatov in Srbov. Koliko bi lahko tukaj storila naša društva za medsebojno zblizanje, kako bi takšna predavanja zanimala vse ljudstvo. Govorite tudi lahko o gospodarskem vprašanju, o agrarni reformi, o gospodarskem in prirodnem bogastvu naše države. Govorite o delavskem vprašanju in delavskih težnjah. Kako ugodna prilika se vam tukaj nudi, da s poukom pomagate rešiti socialno

vprašanje. Če govorite o razmerju med posameznimi stanovi, dninarji, kmeti, obrtniki, viničarji, lahko marsikateremu oči odprete, da bolj socialno čuti, da bolj razumeva bedo viničarjev, dninarjev, poslov in drugih brezpravnih ljudi. Za takšne govore ne potrebujete učnih knjig. Vzemite vzglede iz svoje okolice in na podlagi njih razvijajte razmerje med posameznimi stanovi.

Prav lepo vam služijo tudi naši časopisi za zanimive govore. Med citanjem časopisa poudarjajte važnejše odstavke v člankih in jih razložite v društvu. S tem boste budili zanimanje v društvu in obenem agitirali za naše časopise. Seveda tukaj ne uporabljajte političnih, temveč predvsem nepolitičnih notice. V časopisu berete o zločinu ali o kaki nesreči, ki se je zgodila v pijanstvu ali vsled kakšnega drugega vzroka. Tu imate priliko, da na podlagi tiste notice govorite o zmernosti, abstinenci, o zločinstvu, o verski vzgoji, o podedovanih duševnih in telesnih boleznih in o drugih stvareh. Vse to bo zanimivo, ker bo vzeto iz dnevnih dogodkov. Pojasnite v svojih govorih tudi namen naših krščanskih organizacij (političnih, izobraževalnih, dobrodelnih in narodno-obrambnih). To bo dalo društvu novega življenja. Tako vidite, da se vam odpira široko polje za preražljiva predavanja. Treba se je le vvesti, vzeti v roke svinčnik ali peresnik in pisati. O čem naj posebno govorim v naših mladeniških odsekih, vam nekaj povem prihodnjic.

II. O razgovoru.

V naših društvih se sestanki končajo s predavanjem in deklamacijo. Po predavanju nastane navadno grobna tišina. Živa duša se ne upa oglasiti, da bi rekla kakšno besedo h predavanju samemu. Tudi sestanki niso nič kaj zanimivi. Manjka jim razgovora (debate). Kako se napravi debata?

Uprizoriti po predavanju razgovor (debato) ni tako velika posebnost, kakor si nekateri mislijo. Treba je zato samo malo poguma in opreznosti!

Da je pravilna debata mogoča, je najprej potrebno parlamentarno zborovanje. Zborovanje mora voditi predsednik, ki ga otvori in da besedo predavatelju. Po predavanju se predsednik zborovanja zahvali predavatelju za predavanje in otvori debato z vprašanjem, če ima kdo kaj pripomniti h predavanju. Oglasiti se more potem vsak k besedi in izreči svoje mnenje o predavanju, ali je bilo pomanjkljivo, če treba kaj dostaviti, ali je bilo kaj napačnega. Predavatelj mora dajati tem ugovorom pojasnila in iz tega se navadno razvije čisto lepa debata.

Dostikrat pa stvar ni tako lahka, posebno, če je snov predavanja bolj težka, ali poslušalcem tuja. Tu mora dostikrat duševni voditelj društva debato vzbuditi na umeten način. Povzame kakšno misel iz govora in jo skuša z nasprotnega stališča kolikor mogoče previdno utemeljiti in tako izzove ugovor. V mnogih slučajih se lahko povzroči debata s tem, da omeni voditelj kakšen vzgled, ki se tiče snovi predavanja in vpraša navzoče, kako naj se

reši. Dajo se potem različni, celo nasprotujoči odgovori. Na podlagi tega se razvije debata, dokler se ne dožene pravilne rešitve. Če se n. pr. govori v orlovskem odseku o »ponižnosti«, jim pove praktičen vzgled, kako se je kakšen Orel, ki ga je opsoval Sokol in dejansko napadel, obnašal. Vpraša jih potem, ali je pravilno ravnal. Tako se potem more razviti debata, ako ima voditelj količkaj spretnosti.

III. Kako naj čitamo?

Dandanes mladina čita kar vse od kraja, kar ji pride pod roko: Časopise, knjige, romane, pesmi in dr. Kakšna da je vsebina, dobra ali slaba, po tem nihče ne vpraša. Pogubne knjige, kakor »Beračeve skrivnosti«, »Grofica beračica«, indijski povesti, »Buffalo Bill«, »Strah na sokolskem gradu«, kriminalni romani so mnogim vsakdanja hrana. Ti pa, ki berejo dobre knjige, čitajo brez vsakega pomisleka, naglo in površno. Koliko je fantov in deklet, ki nalašč iščejo takšnega čtiva, ki jim domišljijo razburja. Po romanih stičejo le po tistih stvareh, kjer je kaj zaljubljenega in opolzklega, vse drugo pa navadno prezrejo. Tako služi marsikateremu vse čitanje le v razburjenje domišljije in popačenja. Kako temu v okom priti?

Treba nam je med mnogovrstnimi le dobro zbirati in prav čitati. Čitaj izbrane pisatelje in pesnike, kakor Jurčiča, Stritarja, Gregorčiča, Finžgarja, Meškota in druge, o katerih je znano, da niso ničesar oporečnega pisali. Tudi med temi pisatelji je treba izbirati. Zato ne glej na to, da, kolikor mogoče veliko prečitaš, temveč na to, kaj čitaš in kako. Nekateri člani in članice naših društev mislijo, da si morajo vsakokrat, kadar je knjižnica odprta, cel koš knjig izposoditi. Vzemi le eno knjigo in tisto natančno s srcem in umom prečitaj! Od stavka do stavka, od ene misli do druge misli, od enega poglavja do drugega poglavja. Na koncu si napravi o snovi sam svojo sodbo na podlagi verskih resnic in krščanskih načel, ki si se jih učil v šoli. Marsikaj, kar dandanes pisatelji in pesniki pišejo, ni dobro, zato je treba, da to, kar je dobrega, sprejmeš, kar pa je slabega, pa zavrneš.

Vedno, kadar čitate, imejte v roki svinčnik in papir. Vsako lepo misel in rek, ki se vam dopade, zapišite. Pride vam v življenju vedno prav in porabite jo lahko tudi za kakšen govor. Svinčnik vam bo tudi pomagal, da ne boste brali površno, vas bo vadi temeljitosti. Če si boste zapisovali imenitnejše misli, s tem ne boste časa trčili. Takšno zapisovanje bo vašemu duhu neizmerno koristilo. Vsi učenjaki čitajo s svinčnikom v roki in si važnejše stavke zapišejo. Kar koristi učenjakom, koristi tudi tebi, dragi bralec ali bralka.

Če bodele na ta način knjige čitali, bodele dobili zmisel za pravo srčno in versko izobrazbo. Dvigali se boste kvišku in imeli veliko koristi za življenje.

Pod vaško lipo.

Precej let je minulo, odkar smo fantje zadnjič povedali kakšno pametno pod vaško lipo. Svetovna vojska nas je razkropila na štiri vetrove. Sedaj smo zopet doma v lepši domovini. Zopet se zbiramo v mladeniških zvezah, Orlovskih odsekih še bolj navdušenih kakor pred vojsko. A »Našega doma«, tako od nas ljubljenega lista dozdej nismo imeli. Predrag papir in tisk! V tej stiski pa se nas je usmilil naš dobri, stari prijatelj »Slov. Gospodar« in nam bo dal na razpolago dovolj prostora, da ga popišemo. Zato, stari in novi prijatelji vaški lipe, na plan! Polno je važnih stvari in vprašanj, o katerih se moramo pogovoriti slovenski fantje. Zatorej fantje, ki imate kakšno pametno misel, oglasite se! — »Nova sablja«.

O čem se naj pogovarjamo?

Kako sem vesel, da ste mi dali, g. urednik, priliko, da kot prvi zapišem par besedic »pod vaško lipo«. V naši fari smo takoj po vojski začeli zopet z izobraževalnim društvom, a delo nam nič kaj ne napreduje. Vojska je nas fantje precej spremenila, a žalibog ne na dobro. Zato smo zelo veseli, da smo dobili zopet buditelja, ki nas bo dramil k premetnemu delu. Do zdaj smo se preveč pečali le z neumnostmi in različnimi praznimi kvantami, ker ni bilo »Našega doma«, da bi nas podučil. Zato bomo nehali sedaj z vasovanjem in razbijanjem po vasi. Poštenim in od dela trudnim ljudem ne bomo motili več spanja. Zato se mladeniči pogovarjajte pošteno. Ne klafajte z nesramnimi ženskami, ogiblajte se takšne družbe. Saj vam ne manjka poštene družbe in poštenih pogovorov. To vam svetuje vaš brat S. R.

Proč z nikotinom od naše mladine!

Pozdravljeni, dragi fantje, pod vaško lipo! Dandanes mi fantje čisto preveč kadimo, prišlo nam je že v navado. Kaditi vidimo pa ne samo mladeniče, ki so že nad 20 let stari, temveč tudi mlajše pod dvajsetimi leti, da celo otroke. S cigareto v ustah ti korakajo že šolarčki drzno v šolo in domov. Ali se bomo potem še čudili, da se v šoli slabo učijo. Nikotin jim omamlja mlade možgane, da so nezmožni za učenje. Starši sami so dostikrat krivi, da je mladina tako pokvarjena. Kolikokrat sem že videl, da je oče svojemu sinčku, ki je začel še komaj hoditi, že tlačil pipo v usta in se hvalil, češ, kako je »kunšten«, da že zna pipo v ustih tako moško držati. Oče ne pomisli, da bo mogoče ta »kunšt« še njemu in njegovemu otroku v veliko žalost in nesrečo. Te grde razvade kajenja pa so dostikrat krivi tudi odrasli mladeniči, ki dajejo mlajšim tobak. Zato se vzdružimo mi sami odrasli kadenja, da bomo potem z lepim vzgledom mlajše prepričali, kako nes pametna in škodljiva razvada je kajenje. Ostali bomo bolj zdravi, prihranili si pa bomo tudi marsikatero kronico, katero bomo uporabili za boljše namene. Zato proč z kadenjem! Bog živi! Ognjeslav Neustrašni.

Prihodnjic pride na vrsto: Dekliški vrtec in društvena poročila.

Izjava. Podpisana kmetica Katarina Brglez v Račah izjavljam, da nisem plačala za dolgeve, katere bi naredili moj sin Josip Brglez. Njega je izjavljam, da je vsako posojilo, dano mojemu sinu na moj račun, neveljavno in podpisana ga ne poznam.

428 Katarina Brglez.

Pohištvo se prodaja poceni, iz kuhinjske lesa, 2 posodji s krompirjem, 2 omari, 1 nožna omarica, 1 omara za perilo, 1 tep divan. Krčevina 188, Maribor.

Posestvo na prodaj 9 orajov na Rogoski št. 22. Čepe šiefan. Moče pri Mariboru.

Razpis službe obč. tajnika v Sevnici ob Savi. Nastop se lahko 16. t. m. a najkasneje do 1. avgusta t. l. Pisalo po dogovoru.

Min. pekarijo ali oboje skupaj se išče v najem, grem tui za nadmlinarje, ali mlinarja za pol ali tričetrt zaslužka. Poudbe na A. F. Sr. Lovraec na Dravskem polju. Poštno lešče.

1-5 491

Singer cilind (kuhl) širalni stroj za čevljarje se po ceni prodaja. Františkanska ul. št. 14, II. nadst., Maribor.

Kovačnico na dobrem prostoru v najem J. Kokot, kovaški mojster v Račjem pri Mariboru.

1-3 492

Mizarska obrt! Vseled smrti soproga dam v najem dobro opoljano mizarsko obrt s vsem orodjem v Ispi, svetli in prostorni delavnici v trgu Vojaik pri Celju. Ana Novak.

2-2 481

Nova hiša dre nadstrop na se prodaja v Mariboru, Smetanova cesta 60, ima 11 sob, 11 kuhinj na zdravi solončni legi. Več se izve pri Antonu Vrabli, pošta Križevci pri Ljutomeru.

Nov stroj se prodaja na nagovice tkati (plesti) čisto v dobrem stanu za ogledati je pri Antonu Vrabli, p. Križevci pri Ljutomeru.

Kolarski pomočnik se takoj sprejme nadaljna pojasnila daje Rudolf Anderlič, trgovec, Ormož.

Oklic. Išče se v neki puščinski zadavi naslov Antona Grahič, ki je bil 1. 1894 telesničar v St. Velj. an der Glan na Koroskem. Za posredovanje njegovega naslova plača 200 k dr. Ivo Benkovič, odvratnik v Ljubljani, Mikleševa cesta 6.

2-2 483

POZOR!

Vsakovrstni poljedeljski stroji, mirovna roba, dospeli od prvovrstnih čehoslovaških in avstrijskih tovarn.

Posebno priporočam k nakupu:

vitle, vsakovrstne mlatilnice, žitne čistilne mlino, trijerje ali žitne odbiralnike, slamoreznice, sadne in grozdne mlino, drobilne mlino, travniške in njivne brane, gnojnične črpalke, vodovodne cevi, motorje in parne stroje, pocinkane brzoparilnike, dvoredne koruzne sejalne stroje, plečke za okopavanje in osipavanje ter mlečne posnemalnike. Oskrbim slamorezne nože ter popravila strojev. Dajem točna pojasnila. Postrežba solidna.

IVAN HAJNY, Maribor, Aleksandrova cesta 45, naspr. gl. kol.

MALA NAZNANILA.

Volčji psi 14 dni stari, 8 postevili, odda Jos. Hrnčič, velepoz. v St. Lju v Slov. gor. Cena po dogovoru. 3-3 356

V lepem prometnem trgu, kjer se prodaja ali da v najem na izbornem prostoru, posestvo tri postopki, ki tvorijo celoto, trgovina n. pravo spec. in man. blagom, 80 orlov zemljišč, gosdi, njive, travniki, vinograd s pritlikavci in premišninami. Ugodni pogoji po dogovoru se zvejo pri upravi lista. 470 1-2

Glasovir, se prodaja, čisto v dobrem stanju. Za ogledati je pri Antonu Vrhli, pošta Križevci pri Ljutomeru. 5-6 415

Posestvo napredaj pol ure od drk. ceste, posloj v dobrem stanju, zidano, s peko krito, 800 m² stoječega mehkega in okroglo 2 m² trdega lesa. Redi se 7-8 glav živine. Natančnejši pogoji in cena se ize pri poslaščencu Ivanu Ivanu Natek, p. Sv. Jurij ob Taborn. 2-2 478

Rafija, najboljša kakovosti, žeplo sa vinograde, ideče deteljno seme za sejanje med ajdo v avgustu, da spomladi najboljšo kloro. Prešek za svije v vročem poletju zelo potreben sa svije, lepo krušno moko, najfinjšo pšenično moko, polozato, sladkor, kavo, petr-lej, bučno olje, olivno olje in vse specerijako blago po skrajno nizkih cenah. Priporočila se nad 50 let obstoječa trgovina specerijakega blaga in trgovina s semeni Iva Sirk, Maribor, Glavni trg. 5-8 420

Iz čehoslovaške

tkalnice ravnohar došlo: Postelj-nina, lepo pisana 76 cm široka 1 m 36 K, 120 cm široka 1 m 66 K. Iulet, roza 120 cm širok 1 m 78 K. Platin, domače, pristno sa rjube ali prtiča 148 cm širok 1 m 180 K. Namizni prti, beli in barvani, s la bres franč, široki in dolgi 150 cm, 1 komad 150 do 200 K. Enaki prti 150 cm široki, 200 cm dolgi 1 komad po 200 do 280 K. Lauene brisače po različnih cenah. Ena jedilna la-nena garnit-ra kot 1 namizni prti la 6 servijetov v različnih cenah. 1 slavnjača pristna 180 K, 1 calj b'če 140 do 260 K. Zenske no-gavice 1 par 20 do 45 K. Oblike sa dečke od 3 do 9 let 240 do 380 K, 1 tridelna kinnica (ma-traca s afrikom 160 K, 1 kinnata podlaga (Drahtmatz) 365 K. V zalogi večja izbira blagovine, pla-votiske, belega platna, itl. Vsako-vratne vrvi, kot sa cerkvene svo-nore, aplave (flose), seno, dvigala in perilo, konjske strange, ujade. Alojzij Gnušek, Maribor, 428 Glavni trg 6.

POZOR MLINARJI!

Pristna večinena mlinska sita 24 in 32 cm široko po zastonj nizkani ceni, kakor provratna svileni sita svetomo-znane znamke „Alber Wudler“, priporočila trgovina

AVGUST CADEZ, Ljubljana Koločvorska ulica št. 55, nasproti „Tiskarjeve gostilne“. Zahtevajte cenike. 1-6* 472

Pozor!

Vsakovratni polje-deljski stroji, mi-rovna roba, dospeli od prvotnih čehoslovaških ter avstrijskih to-varov. Posebno priporočam k nakupu: vitle, vsakovratne mla-tilnice, čiste čistilne mlince, trijerje ali čiste odbratnike, alamoressnice, sadne in grozdne mlince, drobne mlince, travniške in njivne brane, gnojilne črpalke, vodovodne ce-vi, motorje in parne stroje, po-tinkane bixoparilnike, dvoredne koruzne sejalne stroje, plečke za okopavanje in oripavanje ter mše-ne posnemalnice. Oskrbim alamo-resne nože ter popravilo strojev. Dajem točno pojasnila. Postrežba solidna. Ivan Hajaj, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti gl. koledvora. 6 148

Prodajalka ali pomoč-nik, starejša z dobrimi sprisrskami se sprejme s 1. julijem v mešano trgovino g. Florjan Gajšek, Loka pri Znamu. Hrana in stanovanje v hiši, plača dogovoru. 2-2 475

Trgov. pomočnik izvršba v speceriji in teleminu se sprejme pri Ed. Suppanz. Pri-stava. 2-2 476

Naročajte naše liste!**Ljudska posojilnica v Celju pri „Belem volu“**

Sprejema **hranilne vloge** in jih obrestuje najugodnejše od dneva vloge do dneva dviga.

Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo.

Otvorja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

746

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica šte. 6.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%.

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo.

Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod

vknjižbo brezplačno.

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, na-ložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

MALINOVEC

sladek, dobite po pošti od 3 do 40 kg, po železnici od 20 kg naprej. Izdeluje se trojna kakovost: B po 34 K, G I po 48K, Gs po 52 K za 1 kg. Zadržni malinovec (Gs) je najbolj gost. Ljubijo ga kavarne in gostilne. Za pristnost in izbornost blago jamčim zdravim in bolnim odjemalcem.

Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi.

KMETJE POZOR!

Izdelovanje in izmenjava najboljšega

rips olia

se je začelo

v tovarni

3-3 416

Tomaža Krajnc,
Fram pri Račju.

tiskarna Anton Rodé

Celje, Razlagova ulica 12

izdeluje vsakovratne tiskovine za urade, vojaške, oblasti, notarje, trgovce in obrtnike, društva in zasebnike. — Tiska knjige, brošure in časopise. — Umetniške tiskovine in barvotiske vseh vrst. — Po-strežba strogo solidna in po konkurenčnih cenah. Proračune in vzorci črk brezplačno na razpolago.

2-2 480

Lastna knjigovoznica izvršuje vsa v stroko spadajoča dela.

Lastna izdelovalnica štambilij iz kavečka.

Izlet

v planine je najboljši razvedrilo. Vsakdo rad porab svoj prosti čas, da se poda

na

gore. Da pa izve, kam in kako bi izletel, naroči naj-nemudoma „Planinski koledar za leto 1921“, ki se ga dobi s poštnino vred za 21 kron pri Založništvu v Mariboru, Kerkova ulica 5/1 ter je čisti prebitek namenjen za kočo

Korošico

pod Ojstrico (1807 m).

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice

in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri trdkli

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Pridobivajte naročnike!